

Vojenský materiál

Bylo by absurdní, aby delaborací provedenou podle platných předpisů a označením znehodnocovací značkou ztrácela munice (podobně i zbraň či střelivo) nejpřísnější režim nakládání se zbraněmi kategorie A (tzv. zakázané zbraně), k jejichž nabývání za výjimečných a přísných zákonem stanovených podmínek potřebuje právnická osoba zbrojní licenci, a stala se z ní věc zařazená mezi zbraně kategorie D (tzv. zbraně nepodléhající registraci), tedy s nejvolnějším režimem nakládání s nimi (na úrovni historických zbraní, flobertek, vzduchovek, větrovek, praků, luků a kuší apod.), k jejichž držení právnická osoba nepotřebuje zbrojní licenci (a fyzická osoba zbrojní průkaz), a to pro účely nakládání s nimi v rámci České republiky i celé Evropské unie, přesto si taková věc ponechala status „vojenského materiálu“, pro účely zahraničního obchodu se subjektem z nečlenského státu, a to jen proto, že byla původně vyrobena jako vojenská munice – raketa či raketová střela, ač svoji funkčnost delaborací ztratila.

(Usnesení Nejvyššího soudu České republiky č.j. 5 Tdo 1147/2020-601 ze dne 25.11.2020)

Nejvyšší soud rozhodl v neveřejném zasedání o dovoláních, která podali obviněný D. H., nar. XY ve XY, bytem XY, a Č., IČ: XY, se sídlem XY, proti rozsudku Vrchního soudu v Praze ze dne 26. 5. 2020, sp. zn. 12 To 6/2020, jenž rozhodoval jako soud odvolací v trestní věci vedené u Krajského soudu v Hradci Králové – pobočky v Pardubicích pod sp. zn. 62 T 2/2019, tak, že podle § 265k odst. 1 tr. řádu se ohledně obviněného D. H., a za použití § 265k odst. 2 a § 261 tr. řádu i ohledně zúčastněné osoby Č., v celém rozsahu zrušují rozsudek Vrchního soudu v Praze ze dne 26. 5. 2020, sp. zn. 12 To 6/2020, a rozsudek Krajského soudu v Hradci Králové – pobočky v Pardubicích ze dne 4. 11. 2019, sp. zn. 62 T 2/2019. Podle § 265k odst. 2 tr. řádu se zrušují také další rozhodnutí obsahově navazující na zrušená rozhodnutí, pokud vzhledem ke změně, k níž došlo zrušením, pozbyla podkladu. Podle § 265l odst. 1 tr. řádu se Krajskému soudu v Hradci Králové – pobočce v Pardubicích přikazuje, aby věc v potřebném rozsahu znovu projednal a rozhodl. Podle § 265i odst. 1 písm. c) tr. řádu se dovolání obchodní společnosti Č., odmítá.

Z odůvodnění:

I. Rozhodnutí soudů nižších stupňů

1. Rozsudkem Krajského soudu v Hradci Králové – pobočky v Pardubicích ze dne 4. 11. 2019, sp. zn. 62 T 2/2019, byl obviněný D. H. (dále jen obviněný), uznán vinným pokusem zločinu provedení zahraničního obchodu s vojenským materiálem bez povolení nebo licence podle § 21 odst. 1, § 265 odst. 1 zákona č. [40/2009](#) Sb., trestního zákoníku, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „tr. zákoník“), za nějž mu byl uložen podle § 265 odst. 1 tr. zákoníku za použití § 67 odst. 1, 2 písm. a), odst. 3 a § 68 odst. 1, 2 tr. zákoníku peněžitý trest ve výši 100 denních sazeb při výši denní sazby 2 000 Kč, celkem ve výši 200 000 Kč. Podle § 69 odst. 1 tr. zákoníku mu byl pro případ, že by peněžitý trest nebyl ve stanovené lhůtě vykonán, uložen náhradní trest odnětí svobody na dobu 4 měsíců.

2. Obviněný se uvedeného pokusu zločinu měl podle rozsudku soudu prvního stupně dopustit (zjednodušeně uvedeno) tím, že jako statutární orgán – jednatel a zároveň jako jediný společník obchodní společnosti Č., IČ: XY, se sídlem XY (dále ve zkratce jen „Č.“, popř. „Č.“), se snažil vyvézt

vojenský materiál ve smyslu § 5 zákona č. [38/1994](#) Sb., o zahraničním obchodu s vojenským materiálem a o doplnění zákona č. [455/1991](#) Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon), ve znění pozdějších předpisů, a zákona č. [140/1961](#) Sb., trestní zákon, ve znění pozdějších předpisů, ve znění pozdějších předpisů (dále ve zkratce jen „ZZOVM“), a podle položky SVM 4 písm. a) přílohy číslo 1 vyhlášky č. [210/2012](#) Sb., o provedení některých ustanovení zákona č. [38/1994](#) Sb., o zahraničním obchodu s vojenským materiálem, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „prováděcí vyhláška“ nebo „vyhláška č. [210/2012](#) Sb.“), ačkoliv ani obviněný ani Č. nebyli držiteli povolení nebo licence k obchodu s vojenským materiálem podle § 12 odst. 2 a § 14 odst. 1 ZZOVM vydávaných Ministerstvem průmyslu a obchodu České republiky (dále ve zkratce též jen „MPO“), a to následujícími dvěma útoky.

3. Jednak (ad 1.) dne 18. 7. 2017 bez příslušného povolení a licence se měl úmyslně nezákonně pokusit vyvézt z České republiky do Spojených států amerických (tedy mimo prostor Evropské unie) přepravní kontejner bílé barvy obsahující raketu systému OSA, bez delaboračních značek s částí radiolokačního zapalovače, s vyraženým číslem XY na těle, jež je vojenským materiálem ve smyslu § 5 ZZOVM a podle položky SVM 4 písm. a) přílohy číslo 1 vyhlášky č. [210/2012](#) Sb. Obviněný za obchodní společnosti Č., která vystupovala jako vývozce, požádal celním prohlášením podaným elektronicky prostřednictvím zmocněnce, obchodní společnosti DSV Road, a. s., u Celního úřadu pro Středočeský kraj o propuštění uvedeného přepravního kontejneru bílé barvy obsahujícího raketu systému OSA s vyraženým číslem XY do celního režimu vývozu pro adresáta Bonhams Company Adam Stackhouse, NY 10021, New York, USA (dále ve zkratce jen „Bonhams“), a zboží v celním prohlášení v rozporu se skutečností deklaroval jako „1 ks fyzikální aerodynamický model pro použití ve větrném tunelu“. Následně za účelem doložení svých tvrzení uvedených v celním prohlášení v průběhu následného celního řízení Celnímu úřadu v Kladně prostřednictvím zmocněnce, obchodní společnosti DSV Road, a. s., předložil jednak fakturu vystavenou Č. pro příjemce Bonhams, podle které se prodává 1 ks fyzikálního aerodynamického modelu pro použití ve větrném tunelu v celkové hodnotě 3 000 USD a kterou podepsal obviněný, a jednak listinu označenou jako „Prohlášení prodejce“ ze dne 18. 7. 2017, kterou obviněný jako jednatel obchodní společnosti Č. učinil prohlášení, že zboží na faktuře pro zákazníka Bonhams není vojenským materiálem ani zbožím dvojího užití. Přitom obviněný podle rozsudku soudu prvního stupně věděl, že raketa systému OSA s vyraženým číslem XY, již se snažil vyvézt do Spojených států amerických v bílém přepravním kontejneru, byla vojenským materiálem ve smyslu § 5 ZZOVM, s nímž nesmí daným způsobem nakládat. K vývozu nakonec nedošlo pouze pro včasný zásah celních orgánů.

4. Jednak (ad 2.) dne 19. 7. 2017 se obviněný měl pokusit bez příslušného povolení a licence nezákonně vyvézt z České republiky do Spojených států amerických (tedy mimo prostor Evropské unie) v přepravním kontejneru označeném XY, vojenský materiál detailně popsany ve výroku o vině pod bodem 2. na str. 2 a 3 rozsudku soudu prvního stupně (ve stručnosti mělo jít především o součásti raketového systému S200 Vega, rakety S75 a protiletadlové střely systému 2K12). Obviněný za obchodní společnost Č. vystupující jako vývozce požádal celním prohlášením podaným elektronicky u Celního úřadu pro Pardubický kraj o propuštění uvedeného přepravního kontejneru XY s vojenským materiálem do celního režimu vývoz, pro adresáta Auctions America, 5536 Country Road 11A, 46706 Auburn, Indiana, USA (dále ve zkratce jen „Auctions America“), přitom obsah přepravního kontejneru v celním prohlášení v rozporu se skutečností deklaroval jako „nástroje, přístroje a modely určené k předváděcím účelům, například při vyučování nebo na výstavách, nevhodné pro jiné účely - 3x kompletní fyzikální aerodynamické modely pro použití ve větrném tunelu“. Poté v průběhu následného celního řízení u Celního úřadu v České Třebové za účelem doložení svých tvrzení uvedených v celním prohlášení prostřednictvím zmocněnce, obchodní společnosti METRANS, a. s., předložil fakturu ze dne 17. 7. 2017, kterou vystavila obchodní společnost Č., za níž ji podepsal obviněný, pro příjemce Auctions America a podle které se prodává 3x kompletní fyzikální aerodynamické modely pro použití ve větrném tunelu HS CODE: 902 300 80, v

celkové hodnotě 15 000 USD. Současně obviněný doložil i listinu označenou jako „Prohlášení prodejce“ ze dne 18. 7. 2017, v níž obviněný jako jednatel ČZI prohlásil, že zboží na faktuře pro zákazníka Auctions America není vojenský materiál ani zboží dvojího užití. Obviněný tak učinil, ač podle rozsudku soudu prvního stupně věděl, že vojenský materiál v přepravním kontejneru XY, jenž měl být vyvezen do Spojených států amerických, je vojenským materiálem ve smyslu § 5 ZZOVM, s nímž nesmí daným způsobem nakládat. K vývozu nedošlo pouze pro včasný zásah celních orgánů.

5. Proti rozsudku soudu prvního stupně podali obviněný a v jeho neprospěch státní zástupce odvolání, o nichž rozhodl Vrchní soud v Praze rozsudkem ze dne 26. 5. 2020, sp. zn. 12 To 6/2020, tak, že k odvolání státního zástupce (při nedotčeném výroku o vině a trestu rozsudku soudu prvního stupně) podle § 101 odst. 1 písm. c) tr. zákoníku rozhodl o zabránění věci popsány ve výroku rozsudku soudu druhého stupně, neboť hrozilo nebezpečí, že budou dále sloužit ke spáchání zločinu (aniž by přitom označil subjekt, kterému se věci zabírají). Odvolání obviněného podle § 256 tr. řádu zamítl.

II. Dovolání

a) Dovolání obviněného

6. Proti uvedenému rozsudku soudu druhého stupně podal obviněný prostřednictvím svého obhájce dovolání, které opřel o dovolací důvody uvedené v § 265b odst. 1 písm. g), j) a l) tr. řádu.

7. Dovolací důvod podle § 265b odst. 1 písm. g) tr. řádu spatřoval obviněný ve stručnosti v tom, že rozhodnutí spočívá na nesprávném právním posouzení skutku nebo jiném nesprávném hmotněprávním posouzení a je zatíženo extrémním rozporem mezi skutkovými zjištěními soudů, jimi provedenými důkazy a právním posouzením skutku. Nesprávné právní posouzení, jakož i extrémní rozpory ve skutkových zjištěních, shledal v posouzení otázky, zda se v případě zcela znehodnocených modelů raket jedná o vojenský materiál a zda obviněný věděl a mohl vědět, že se jedná o vojenský materiál v případě, kdy byl odborným ústavem ubezpečen, že se o vojenský materiál nejedná. Dovolací důvod podle § 265b odst. 1 písm. j) tr. řádu uplatnil proto, že bylo uloženo ochranné opatření, aniž by pro takové rozhodnutí byly splněny podmínky stanovené zákonem. Konečně dovolací důvod podle § 265b odst. 1 písm. l) tr. řádu uvedl obviněný z důvodu, že soud druhého stupně zamítl jeho odvolání, ačkoliv v předcházejícím řízení byl dán důvod dovolání uvedený v § 265b odst. 1 písm. g) tr. řádu.

8. Dále dovolatel ve svém obsáhlém dovolání podrobně rozvedl své jednotlivé dovolací námítky. Předně vyjádřil své přesvědčení, že otázky, zda se jednalo o vojenský materiál, jaké vlastnosti musí mít vojenský materiál a zda věc může ztratit charakter vojenského materiálu a za jakých podmínek, jsou právní a nikoliv skutkové. Zdůraznil, že předmětné věci přebíral v různé míře kompletnosti jako zbytkový odpadový materiál, který byl výsledkem demilitarizace původního vojenského materiálu (raket) cestou průmyslové delaborace postupem podle zákona č. [119/2002](#) Sb., o střelných zbraních a střelivu (zákon o zbraních), ve znění pozdějších předpisů (dále též jen „ZoZ“). Po znehodnocení, které provádí státem atestované osoby, již předmět nesmí mít původní vlastnosti, k tomu je vydáváno osvědčení o znehodnocení. Delaboraci předmětných věcí provedl Vojenský technický ústav, s. p., odštěpný závod Slavičín (dále také ve zkratce „VTÚ“), který má atestaci od státu k této činnosti a o delaboraci předmětných raket vystavil osvědčení. Slovy zákona o zbraních se tak z raket stal inertní kovový odpad nepoužitelný k jakémukoliv vojenskému účelu. Tento závěr znovu zopakoval VTÚ ve svém odborném vyjádření vydaném nad rámec potvrzení o znehodnocení, stejně tak všichni soudní znalci a rovněž také soud prvního stupně ve svém původním rozhodnutí o zastavení trestního stíhání.

Opačného názoru byl pouze soud druhého stupně, který svým zrušovacím rozhodnutím, resp. svým opačným právním názorem zavázal soud prvního stupně.

9. Obviněný zdůraznil, že ve shodě s prodávajícím kupované zboží za vojenský materiál nepovažoval a ani neměl v úmyslu z prodávaných věcí opět vojenský materiál vyrobit, což ani nebylo technicky proveditelné, jak konstatovali znalci. Jednalo se o dekorativní či muzejní předmět. S tímto tvrzením souhlasil také soud prvního stupně, když sám v bodě 9. na str. 11 svého rozsudku uvedl, že „zajištěný materiál nepovažuje za zbraně ani bojové prostředky“. Z toho pak obviněný dovodil, že nelze předmětné věci považovat ani za vojenský materiál, tím méně za vojenské rakety, jak tvrdil odvolací soud. I přes tento názor soudu prvního stupně, že se nejednalo o zbraně nebo bojové prostředky, byl obviněný odsouzen za nedovolený mezinárodní obchod s vojenským materiálem (nefunkčními vojenskými raketami). V tom spatřoval dovolatel vnitřní rozpornost hodnocení důkazů, což založilo i extrémní nesoulad mezi skutkovými zjištěními a právními závěry. Soudy nižších stupňů zjistily, že obviněný prodával věci, které byly fakticky modely vojenských raket bez jakékoliv schopnosti plnit svůj původní účel, na druhé straně však soudy nižších stupňů i přes závěry znaleckých posudků tvrdily, že se jednalo o vojenský materiál.

10. Dále dovolatel vysvětloval s odkazem na legislativu, kdy může být výrobek považován za vojenský materiál, a to pouze pokud je použitelný pro účely obrany a bezpečnosti státu. Tuto podmínku předměty splňovaly, ale pouze do doby jejich znehodnocení, neboť delaborací ztratily své původní vlastnosti. Proto nelze podle obviněného považovat nyní předměty za vojenský materiál, neboť to je jednak v rozporu se zákonnou definicí vojenského materiálu a jednak to odporuje základům elementární logiky.

11. Obviněný podotkl, že demilitarizací věc ztrácí charakter vojenského materiálu, a to i přesto, že byla vyrobena na lince, kde se původně vyráběl vojenský materiál, příp. na ní byly ponechány některé původní díly, ale už se jedná o pouhý model rakety nepoužitelný k plnění a zabezpečení úkolů obrany a bezpečnosti státu. V případě opačného závěru zvoleného soudy nižších stupňů by pak mohly být vojenským materiálem označeny všechny repliky a modely, u nichž byly při výrobě použity některé díly původních zbraní. Odvolací soud uvedl v bodě 16. svého rozsudku, že uvedené součásti mají nadále charakter vojenského materiálu, neboť inkriminovaný materiál vykazuje specifickou zvláštní konstrukci, jíž je předurčen pro účely obrany a bezpečnosti státu, a pro tyto účely byl speciálně vyvíjen a vyráběn. Tento závěr však podle obviněného nemá oporu v provedeném dokazování a je navíc v rozporu se závěry znalců. Obviněný dodal, že podle názoru odvolacího soudu tak postačí, že věc byla v době vzniku určena pro obranu a bezpečnost státu, neboť byla pro tyto účely speciálně vyvíjena a vyráběna. Dovolatel poukázal na legislativu, z níž dovodil, že ta přitom předpokládá i možnost ztráty charakteru vojenského materiálu, uváděl příklad, kdy vozidlo nese raketu, ale ta není provozu schopná, pak není vojenským materiálem (jak má vyplývat z analogického výkladu bodu SVM 6 vyhlášky č. [210/2012 Sb.](#)). Aby věc byla vojenským materiálem, musela by podle obviněného být speciálně určena pro vojenské použití v současnosti, nestačí takové její určení v minulosti. Obviněný zdůraznil, že soudy nižších stupňů měly zkoumat nikoliv původní vlastnosti materiálu, ale vlastnosti v okamžiku uskutečnění obchodu. V daném případě totiž obviněnému již byly prodány výrobky, které zcela ztratily původní charakter vojenského materiálu a pro použití ozbrojenými silami byly zcela nepoužitelnými. Nejednalo se o rakety, ale o kovový šrot, který obviněný upravil do podoby předmětných modelů raket.

12. Dovolatel dále připomněl, že Nejvyšší soud v usnesení ze dne 17. 12. 2014, sp. zn. 5 Tdo 1266/2014, konstatoval, že ke zjištění charakteru předmětu v trestním řízení pro zločin provedení zahraničního obchodu s vojenským materiálem považuje za vhodné a nutné opatřit odborné vyjádření nebo znalecký posudek. V tomto trestním řízení oba znalecké posudky obstaral obviněný, oba vyzněly zcela ve prospěch obviněného, přesto se soudy nižších stupňů jejich závěry neřídily, ač se podle obviněného jednalo o odbornou otázku, zda je věc vojenským materiálem podřaditelným pod

některou ze skupin vojenského materiálu daného zákonem a prováděcí vyhláškou.

13. Obviněný dále zdůraznil, že znehodnocené modely raket slouží jako muzejní a statický exponát. Rovněž země dovozu (Spojené státy americké) předmětné modely za vojenský materiál nepovažovala, povolila jejich dovoz bez jakékoliv vojenské licence.

14. Napadený rozsudek je tak podle dovolatele postaven na nesprávném právním závěru, který rovněž odporuje znění komentáře k § 265 tr. zákoníku, neboť věc ztratila své původní vlastnosti, pro které byla považována za vojenský materiál.

15. Dále dovolatel namítal chybné posouzení subjektivní stránky trestného činu. Poznamenal, že odvolací soud shledal u obviněného úmysl přímý, tedy že obviněný věděl, že se jedná o vojenský materiál. Přitom obviněný neměl žádný důvod zpochybňovat správnost vyjádření Vojenského technického ústavu, s. p., odštěpného závodu Slavičín, který jako prodejce předmětných věcí (kovového šrotu) konstatoval, že se nejedná o vojenský materiál. Připomněl, že VTÚ patří po stránce odborné mezi nejvyšší odborné autority na vojenský materiál. Odvolací soud svůj závěr o zavinění obviněného založil pouze na argumentaci, že obchodní společnost Č., jejímž jediným společníkem a jednatelem byl obviněný, byla v minulosti za obdobné jednání sankcionována ve správním řízení. K tomu obviněný uvedl, že nelze s odstupem času k takovému postižení za přešůpek již přihlížet, navíc za bagatelní jednání byla obchodní společnosti uložena pokuta 2 000 Kč, ač horní hranice sazby činila až několik miliónů korun.

16. Obviněný poukázal na usnesení Nejvyššího soudu ze dne 19. 1. 2011, sp. zn. 5 Tdo 848/2010, i on ve své věci spoléhal na informaci, kterou dostal od specializovaného státního podniku, navíc státem výslovně atestovaného na znehodnocování zbraní, střeliva a munice, a kterou považoval za pravdivou, o její pravdivosti neměl důvod pochybovat, neboť se jednalo o znehodnocené modely raket. Obviněnému bylo zřejmé, že tyto modely s ohledem na svou velikost neuniknou pozornosti celních orgánů a budou je pečlivě zkoumat. Oprávněně však spoléhal na informace VTÚ, že se již nejedná o vojenský materiál a že celní řízení proběhne bez jakýchkoliv problémů. Odvolací soud neuvedl, jak měl obviněný postupovat, jak se měl dozvědět, že byl (podle názoru odvolacího soudu) VTÚ uveden v omyl, co se týče charakteru prodávaných předmětů. Pak by se z jeho strany jednalo o právní omyl podle § 19 odst. 1 tr. zákoníku. Dovolatel vyjádřil své přesvědčení, že tato otázka byla soudy posouzena chybně, v rozporu se zjištěnými skutečnostmi. Soud druhého stupně vůbec nereagoval na obviněným předložené judikáty v odvolacím řízení, nijak se s nimi nevypořádal, i proto považoval obviněný odůvodnění jeho rozhodnutí za nedostatečné.

17. Dovolatel dále vytkl odvolacímu soudu, že rozhodl o zabrání věcí, ačkoliv pro toto rozhodnutí neměl věcné a procesní předpoklady. Podotkl, že zabrání věci je ochranným opatřením. Věci byly ve vlastnictví obchodní společnosti Č., která však nebyla do řízení přizvána jako zúčastněná osoba. Obviněný uznal, že obchodní společnost Č. je právnickou osobou, jejímž jediným společníkem a jednatelem je on sám. Nelze jej však považovat za osobu totožnou s obchodní společností. Pro obchodní společnost Č. bylo rozhodnutí o zabrání věci překvapující, v řízení tato obchodní společnost dosud nevystupovala, nemohla uplatnit svá práva, státní zástupce uložení tohoto ochranného opatření nenavrhoval, a odvolací soud o něm rozhodl překvapivě ze své vůle.

18. Dovolatel připomněl, že nešlo o věci, které byly ve vlastnictví obviněného, o nich pak může soud rozhodnout bez návrhu státního zástupce (k tomu odkázal na § 230 odst. 1 tr. řádu), ale zabrání věci ve vlastnictví třetí osoby může soud uložit pouze na základě návrhu státního zástupce (§ 239 odst. 1 tr. řádu), a vlastník věci musí být předem upozorněn, že hrozí zásah do jeho majetkové sféry, což v projednávané věci nebylo splněno. V tomto spatřil obviněný zcela zásadní vadu dosavadního trestního řízení a napadeného rozsudku.

19. Dále obviněný poukázal na zcela nedostatečné odůvodnění uložení tohoto ochranného opatření, přičemž není ani technicky možné, aby modely raket hrozilo nebezpečí spáchání zločinu. Odvolací soud se vůbec nezabýval ani principem přiměřenosti ve smyslu nálezu Ústavního soudu ze dne 14. 11. 2019, sp. zn. II. ÚS 807/2019.

20. Odvolací soud se ani nijak nevyjádřil k principu subsidiarity trestní represe, kterému obviněný ve svém dovolání věnoval značnou pozornost, odkazoval přitom na bohatou judikaturu.

21. Závěrem proto obviněný navrhl, aby Nejvyšší soud zrušil napadené rozhodnutí odvolacího soudu, stejně tak rozsudek soudu prvního stupně, a věc aby vrátil soudu prvního stupně k novému projednání a rozhodnutí.

b) Dovolání obchodní společnosti Č.

22. Podání označené jako dovolání podala z důvodu uvedeného v § 265b odst. 1 písm. j) tr. řádu proti výroku rozsudku soudu druhého stupně o zabránění věci také obchodní společnost Č..

23. Obchodní společnost Č. nejprve uvedla, že se zabrané movité věci pokusila vyvézt do USA. Specializovaný státní podnik ji výslovně ujistil, že se nejedná o vojenský materiál a dovolatelka neměla důvod tomuto ujištění nedůvěřovat. Připomněla, že nebyla pro pokus o vývoz movitých věcí obviněna ani proti ní nebylo zahájeno přestupkové řízení. Orgány činné v trestním řízení za tento skutek stíhaly pouze obviněného, jediného společníka a jednatele obchodní společnosti Č.. Státní zástupce po celou dobu trestního řízení nenavrhoval zabránění věci, pouze navrhoval trest propadnutí majetku. Až odvolací soud zabral movité věci s odůvodněním, že trest propadnutí věci nelze obviněnému uložit, neboť věci nejsou v jeho vlastnictví. Dovolatelka zdůraznila, že po celou dobu trestního řízení s ní žádný z orgánů činných v trestním řízení nejednal a nebylo jí přiznáno postavení zúčastněné osoby. Podotkla, že odvolací soud zabránění věci odůvodnil pouze tím, že se jednalo o vojenský materiál, z nichž lze sestavit jeden kus protiletadlové řízené střely typu 2K12, část raketového kompletu S200 Vega, část raketového kompletu S75 Volchov, raketový motor II. stupně raketového kompletu S75 Volchov, část rakety S200 Vega, a hrozí tak nebezpečí, že tyto věci budou sloužit ke spáchání zločinu.

24. Dovolatelka také vyjádřila své přesvědčení, že pro zabránění věci nebyly splněny ani procesní a ani hmotněprávní předpoklady. Předně se dovolatelka neúčastnila trestního řízení a nemohla v něm hájit svá majetková práva, navíc zabírané věci dále nemohly sloužit ke spáchání zločinu. Odůvodnění rozsudku odvolacího soudu je podle dovolatelky naprosto nedostatečné, jeho rozhodnutí je založeno na skutkových závěrech, které jsou v extrémním rozporu s provedenými důkazy. Odvolací soud na jedné straně uvedl, že obviněný není vlastníkem předmětných věcí, na druhé pak dále argumentoval tím, že věci nelze ponechat v držení obviněného. Přehlédl také fakt, že obviněný nesplnil podmínku bezúhonnosti a zanikla mu tak funkce statutárního orgánu obchodní společnosti. Dále dovolatelka rozvedla, proč nelze s modely raket ohrozit bezpečnost státu. Také jí nebyl doručen rozsudek odvolacího soudu, ačkoliv jím byly zabírány věci z jejího majetku. Bylo rozhodnuto o zabránění věci, ač to státní zástupce nenavrhoval, čímž podle ní došlo k porušení § 239 odst. 1 tr. řádu. De facto tak v posuzované věci zabránění věci nahradilo sankční funkci trestu, přičemž ochranné opatření by mělo plnit funkci ochrannou, která ovšem zde není potřeba, jak bylo vysvětleno výše.

25. Z uvedených důvodů dovolatelka navrhla rozsudek odvolacího soudu ve výroku o zabránění věci jako nezákonný zrušit.

III. Vyjádření k dovoláním

26. K oběma dovoláním se vyjádřil nejvyšší státní zástupce prostřednictvím státního zástupce Nejvyššího státního zastupitelství.

27. K dovolání obviněného po rekapitulaci jeho dovolacích námitek státní zástupce uvedl, že je považuje za pouhé opakování dosavadní obhajoby obviněného, s níž se oba soudy nižších stupňů podrobně vypořádaly, takové námítky považoval za zjevně neopodstatněné. Část dovolacích námitek je procesního charakteru, směřuje proti provádění a hodnocení důkazů a k revizi skutkových zjištění, přezkoumání těchto otázek není úkolem Nejvyššího soudu v řízení o dovolání, takové námítky není možno pod uplatněné dovolací důvody podřadit. Zároveň se v posuzované věci nejedná o tzv. extrémní rozpor mezi skutkovými zjištěními na jedné straně a provedenými důkazy na straně druhé.

28. Podle státního zástupce lze s určitou mírou tolerance pod uplatněný dovolací důvod podle § 265b odst. 1 písm. g) tr. řádu podřadit námítky ohledně nenaplnění subjektivní stránky trestného činu, nesprávného vyhodnocení povahy obchodovaných předmětů, tj. zda měly povahu vojenského materiálu ve smyslu § 265 tr. zákoníku, a též ohledně chybného uplatnění principu subsidiarity trestní represe. Tyto námítky ale byly podle něj již předmětem přezkumu soudy nižších stupňů, které se s nimi odpovídajícím způsobem vypořádaly. Konkrétně státní zástupce odkázal na bod 9. odůvodnění rozsudku soudu prvního stupně, v němž se tento soud zcela přesvědčivě vypořádal s povahou obchodovaných předmětů, vysvětlil, proč věci považoval za vojenský materiál ve smyslu § 5 ZZOVM, v bodě 10. odůvodnění svého rozsudku se soud prvního stupně zase řádně zabýval subjektivní stránkou trestného činu a uvedl důvody, proč shledal nejméně eventuální úmysl ve smyslu § 15 odst. 1 písm. b) tr. zákoníku. S touto argumentací souhlasil do značné míry i soud druhého stupně, jak vyplývá z bodů 16. a 17. odůvodnění jeho rozsudku, v nichž se zabýval pojmem „vojenský materiál“, v bodě 18. se zase zabýval subjektivní stránkou skutkové podstaty trestného činu, podle něj obviněný jednal s úmyslem přímým ve smyslu § 15 odst. 1 písm. a) tr. zákoníku. Státní zástupce na tuto podle něj přílehavou argumentaci odkázal. Jen ve stručnosti státní zástupce poznamenal, že v právním řádu se nachází vícero vymezení pojmu „vojenský materiál“ (např. v § 2 odst. 6 zákona č. [219/1999](#) Sb., o ozbrojených silách České republiky, ve znění pozdějších předpisů), přičemž „vojenský materiál“ ve smyslu zákona o zahraničním obchodu s vojenským materiálem se vztahuje právě jen k obchodování s nečlenskými státy, což je zcela jistě vymezení užší a méně obecné než v případě vymezení obsaženého v zákoně o ozbrojených silách.

29. Státní zástupce souhlasil se závěry soudů nižších stupňů, které považovaly předmětné věci za vojenský materiál i přes jejich odbornou delaboraci. Nesouhlasil s názorem obviněného, že se jednalo o zbytkový odpad, neboť obviněný ani s předměty jako s odpadem nemínil nakládat. Rovněž nelze ze znění § 5 ZZOVM či z důvodové zprávy dovodit, že by vojenský materiál ztrácel svoji povahu vojenského materiálu jen proto, že došlo k jeho delaboraci. Odkaz dovolatele na vyhlášku č. [210/2012](#) Sb., konkrétně poznámku 4 bod c) přílohy 1 k SVMe 6 a související argumentace o vozidlech, která nesou či nenesou zbraně, považoval státní zástupce za značně zavádějící, jelikož při řádném nastudování předmětného ustanovení je zjevné, že se toto vztahuje pouze na vozidla vyrobená před rokem 1946 [viz písm. a) této poznámky]. Naopak v tomto směru poznamenal, že by zákonodárce, pokud by měl v úmyslu nepovažovat delaborované rakety za vojenský materiál, učinil obdobnou úpravu jako v bodě SVMe 1 ohledně tzv. znehodnocených palných zbraní [viz písm. d) k poznámce 1 k bodu SVMe 1]. Soud prvního stupně pak jasně definoval, že se u daných obchodovaných předmětů nebude jednat o zbraně či bojové prostředky, nýbrž o simulátory ve smyslu Přílohy č. 1 vyhlášky č. [210/2012](#) Sb.

30. Za právně relevantně uplatněnou, avšak nikoli opodstatněnou, považoval státní zástupce námitku obviněného týkající se chybné aplikace zásady subsidiarity trestní represe podle § 12 odst. 2 tr.

zákoníku. Nejprve se státní zástupce vyjádřil obecně k tomuto principu, následně obecná východiska aplikoval na daný případ a dospěl k závěru, že zde nejsou důvody pro neuplatnění trestní odpovědnosti. Nejednalo se podle něj o trestný čin, který by neodpovídal ani nejméně závažným běžně se vyskytujícím případům a nějakým způsobem se vymykal typově podobným případům zločinu provedení zahraničního obchodu s vojenským materiálem bez povolení nebo licence podle § 265 odst. 1 tr. zákoníku. Zdůraznil, že naopak pokud se vezme do úvahy rozsah a charakter vojenského materiálu, konkrétní stupeň společenské škodlivosti jednání obviněného výrazně převyšoval typový stupeň společenské škodlivosti, se kterým se soudy setkávají v jiných obdobně se vyskytujících případech.

31. Námitku dovolatele neprovedení znaleckého zkoumání, zda obchodované předměty mají povahu vojenského materiálu, nelze podle státního zástupce považovat za relevantní, protože se jedná o námitku skutkovou, dovolatel jí zpochybňoval nedostatečně zjištěný skutkový stav, což nespadá do rámce dovolacího důvodu podle § 265b odst. 1 písm. g) tr. řádu. Posouzení znaku skutkové podstaty „vojenský materiál“ ve smyslu § 265 tr. zákoníku je otázkou právní, kterou se soudy nižších stupňů zabývaly dostatečně, svoje úvahy měly podepřeny stanovisky Ministerstva průmyslu a obchodu České republiky. Ani judikatura, na niž obviněný odkazoval, o nezbytnosti opatření tohoto důkazního prostředku ke stanovení povahy obchodovaných předmětů nesvědčí. Státní zástupce připomněl, že z ustálené judikatury se podává, že trestní řád obecně nepovažuje některý druh důkazních prostředků za průkaznější než jiný a stejně tak nestanoví, kterým konkrétním důkazním prostředkem by určitá relevantní skutečnost měla být dokazována. Důkazní význam každého z nich závisí na druhu, povaze a důkazní hodnotě ostatních získaných důkazů v konkrétní věci. Rozhodnutí o rozsahu dokazování spadá do výlučné kompetence soudu a je zcela na jeho úvaze, jak vyhodnotí jednotlivé důkazy a jakými důkazními prostředky bude objasňovat určitou okolnost, která je pro zjištění skutkového stavu významná (viz např. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 3. 6. 2015, sp. zn. 3 Tdo 583/2015).

32. Co se týče dovolacího důvodu uplatněného podle § 265b odst. 1 písm. j) tr. řádu, pak k tomu státní zástupce konstatoval, že s odkazem na § 265d odst. 1 písm. b) tr. řádu není obviněný osobou oprávněnou podat dovolání ohledně tohoto výroku o zabrání věci z rozsudku odvolacího soudu. Uvedl, že obviněný je oprávněn podat dovolání jen proti té části rozhodnutí (výroku), jež se ho bezprostředně týká.

33. S ohledem na výše uvedené tak státní zástupce považoval podané dovolání za zjevně neopodstatněné ve smyslu § 265i odst. 1 písm. e) tr. řádu a navrhl, aby je Nejvyšší soud v neveřejném zasedání odmítl. Zároveň státní zástupce vyjádřil souhlas s konáním neveřejného zasedání i pro případ jiného než navrhovaného rozhodnutí [§ 265r odst. 1 písm. c) tr. řádu].

34. K podanému dovolání obchodní společnosti Č. státní zástupce konstatoval, že uvedená obchodní společnost jako osoba zúčastněná ve smyslu § 42 tr. řádu není osobou oprávněnou k podání dovolání, neboť podle § 265d odst. 1 tr. řádu je osobou oprávněnou podat dovolání pouze obviněný a nejvyšší státní zástupce. Proto navrhl, aby Nejvyšší soud toto podané dovolání odmítl jako podané osobou neoprávněnou podle § 265i odst. 1 písm. c) tr. řádu, a učinil tak v neveřejném zasedání.

35. Vyjádření státního zástupce Nejvyššího státního zastupitelství bylo zasláno k případné replice dovolatelům, kteří však tohoto práva do rozhodnutí Nejvyššího soudu nevyužili.

IV. Posouzení přípustnosti dovolání

36. Nejvyšší soud se nejprve zabýval otázkou přípustnosti dovolání obou dovolatelů.

37. V případě obviněného byly splněny všechny formální podmínky pro konání dovolacího řízení a Nejvyšší soud se tak mohl zabývat otázkou povahy a opodstatněnosti uplatněných námitek ve vztahu k označeným dovolacím důvodům podle § 265b odst. 1 písm. g) a l) tr. řádu, jimiž zpochybňoval správnost výroku rozsudku soudu druhého stupně, jímž bylo zamítnuto jeho odvolání proti odsuzujícímu rozsudku soudu prvního stupně. Obviněný tak svým dovoláním brojil proti rozhodnutí ve věci samé, které učinil soud druhého stupně, je uvedeno v § 265a odst. 2 písm. h) tr. řádu a jímž byl zamítnut řádný opravný prostředek, odvolání, proti rozsudku, jímž byl obviněný uznán vinným a byl mu uložen trest ve smyslu § 265a odst. 1 písm. a) tr. řádu. Tento napadený výrok rozsudku dovolacího soudu (o zamítnutí jeho odvolání) se ho také bezprostředně dotýkal, jak žádá ustanovení § 265d odst. 1 písm. c) tr. řádu.

38. To ovšem neplatí pro obviněným vznesené námitky podřazené pod dovolací důvod podle § 265b odst. 1 písm. j) tr. řádu, kterými napadal výrok o zabrání věcí jako ochranném opatření, protože tento výrok učiněný dovolacím soudem se obviněného bezprostředně nedotkl. Podle odůvodnění rozsudku soudu druhého stupně (nikoli však i podle výroku) bylo totiž toto ochranné opatření uloženo zúčastněné osobě Č. (aniž by jí ovšem bylo toto postavení přiznáno - k tomu viz dále). V tomto ohledu se tak jeví námitky obviněného proti uvedenému výroku rozsudku soudu druhého stupně nepřipustné (to samo o sobě ovšem nemohlo být důvodem odmítnutí jeho dovolání, neboť jiné jeho námitky byly uplatněny relevantně, dokonce byly i důvodné, jak bude rozvedeno dále).

39. Pokud jde o dovolání obchodní společnosti Č. směřující proti zmíněnému výroku rozsudku soudu druhého stupně o zabrání věcí, nebylo možno je vůbec připustit a posoudit důvodnost v něm vznesených námitek, protože toto podání označené za dovolání bylo učiněno osobou k podání dovolání neoprávněnou. Okruh osob oprávněných podat dovolání proti pravomocným rozhodnutím ve věci samé učiněným soudem druhého stupně je upraven v § 265d odst. 1 tr. řádu a zahrnuje jen obviněného a nejvyššího státního zástupce a s účinností od 1. 12. 2019 (po novelizaci provedené zákonem č. [315/2019](#) Sb.) také v označených věcech příslušný orgán Úřadu evropského veřejného žalobce, o nějž tu ovšem nejde.

40. Obchodní společnost Č. neměla v tomto trestním řízení vedeném u Krajského soudu - pobočky v Pardubicích pod sp. zn. 62 T 2/2019 postavení osoby obviněné, dokonce proti ní nebylo zahájeno ani trestní stíhání (viz k tomu ještě níže). V daném trestním řízení ovšem byly zajištěny (zřejmě) její věci a podle odůvodnění rozsudku soudu druhého stupně (aniž by k tomu ovšem bylo prováděno dokazování, viz k tomu též níže) měly být zabráný její věci. S ohledem na tyto závěry je proto nutno na ni pohlížet v tomto řízení jako na osobu zúčastněnou podle § 42 odst. 1 tr. řádu, byť jí orgány činné v tomto trestním řízení, a to zejména odvolací soud, odepřely uplatňovat její práva uvedená zejména v § 42 odst. 1 tr. řádu. Mezi práva zúčastněné osoby podle § 42 odst. 1 tr. řádu in fine sice náleží též „podávat v případech tímto zákonem stanovených opravné prostředky“, jako např. odvolání podle § 246 odst. 1 písm. c) tr. řádu jako řádný opravný prostředek, ovšem tímto právem není podat dovolání jako mimořádný opravný prostředek (§ 265d odst. 1 tr. řádu a contrario). Dovolání není formulováno jako obecný opravný prostředek k nápravě veškerých vad pravomocného rozhodnutí nebo řízení mu předcházejícího, jeho podání není umožněno ani všem subjektům trestního řízení ani všem jeho stranám, má jít pouze o nápravu těch nejzávažnějších vad pravomocných soudních rozhodnutí ve věci (byl-li využit řádný opravný prostředek).

41. Nejvyšší soud (i přes celou řadu procesních a hmotněprávních pochybení při utváření výroku o zabrání věcí soudem druhého stupně, která zúčastněná osoba ČZI ve svém podání označeném jako dovolání namítala a dovolací soud zjistil) z uvedených důvodů podle § 265i odst. 1 písm. c) tr. řádu dovolání obchodní společnosti Č. odmítl jako dovolání podané osobou neoprávněnou (ke zrušení výroku o zabrání věcí z rozsudku soudu druhého stupně jiným postupem viz dále).

V. Posouzení důvodnosti dovolání

a) Obecná východiska

42. Nejvyšší soud se s ohledem na výše uvedené mohl zabývat toliko důvodností dovolacích námitek uplatněných obviněným (dovolání zúčastněné osoby ČZI bylo odmítnuto jako podané osobou neoprávněnou, jak bylo vysvětleno výše v bodě IV. tohoto usnesení).

43. Dovolání je svou povahou mimořádným opravným prostředkem, který na rozdíl od odvolání není možné podat z jakéhokoli důvodu, ale jen z některého z taxativně vymezených důvodů v § 265b odst. 1 písm. a) až l) tr. řádu, resp. v § 265b odst. 2 tr. řádu. Podání dovolání z jiného důvodu je vyloučeno. Přitom nestačí, aby zákonný dovolací důvod byl jen formálně deklarován, ale je třeba, aby námitky dovolatele takovému důvodu svým obsahem odpovídaly.

44. Obviněný uplatnil dovolací důvody uvedené v § 265b odst. 1 písm. g), j) a l) tr. řádu v jeho druhé alternativě. Domáhal se přezkumu rozhodnutí soudu odvolacího, který svým rozhodnutím zamítl řádný opravný prostředek obviněného, odvolání, proti odsuzujícímu rozsudku soudu prvního stupně, tj. proti rozsudku uvedenému v § 265a odst. 2 písm. a) tr. řádu, přestože byl podle dovolatele v řízení mu předcházejícím dán důvod dovolání uvedený v § 265b odst. 1 písm. g) tr. řádu. Kromě toho obviněný brojil též proti výroku o zabrání věcí, ač se jej tento výrok bezprostředně netýkal, v tomto směru tak jeho dovolání opřené o dovolací důvod uvedený v § 265b odst. 1 písm. j) tr. řádu nebylo přípustné (srov. k tomu výše v bodě IV. tohoto usnesení) a dovolací soud se proto jím nebude dále zabývat.

45. Obecně lze konstatovat, že dovolání z důvodu uvedeného v § 265b odst. 1 písm. g) tr. řádu je možno podat, jestliže rozhodnutí spočívá na nesprávném právním posouzení skutku nebo na jiném nesprávném hmotněprávním posouzení. Jde tedy o nesprávný výklad a použití norem trestního práva hmotného, případně na něj navazujících hmotněprávních norem jiných právních odvětví. Podstatou je vadné uplatnění příslušných ustanovení hmotného práva na skutkový stav zjištěný soudem prvního a druhého stupně. Dovolací důvod podle § 265b odst. 1 písm. g) tr. řádu je dán zejména tehdy, jestliže skutek, pro který byl obviněný stíhán a odsouzen, vykazuje znaky jiného trestného činu, než jaký v něm spatřovaly soudy nižších stupňů, anebo nenaplnuje znaky žádného trestného činu. Nesprávné právní posouzení skutku může spočívat i v tom, že rozhodná skutková zjištění sice potvrzují spáchání určitého trestného činu, ale soudy nižších stupňů přesto dospěly k závěru, že nejde o trestný čin, ačkoli byly naplněny všechny jeho zákonné znaky. Tento dovolací důvod ovšem nespočívá v případném procesním pochybení soudů nižších stupňů ani v tom, že se dovolatel sice domáhá použití norem hmotného práva, ale na takový skutek, k němuž dospěl vlastní interpretací provedených důkazů, které soudy prvního a druhého stupně vyhodnotily odlišně od názoru dovolatele. Dovolání s poukazem na citovaný důvod tudíž nemůže být založeno na námitkách proti tomu, jak soudy hodnotily důkazy, jaká skutková zjištění z nich vyvodily, jak postupovaly při provádění důkazů, v jakém rozsahu provedly dokazování apod. Dovolání je koncipováno jako mimořádný opravný prostředek a je tudíž určeno k nápravě pouze závažných právních vad pravomocných rozhodnutí.

b) K vlastním dovolacím námitkám obviněného

1. Úvod

46. Obviněný brojil proti svému odsouzení soudy nižších stupňů především uplatněním tří okruhů námitek (zčásti vzájemně provázaných), které lze podřadit pod uplatněný dovolací důvod uvedený v § 265b odst. 1 písm. g) tr. řádu ve spojitosti s § 265b odst. 1 písm. l) tr. řádu. Předně tvrdil, že věci, které měly být vyvezeny do zahraničí, již ztratily charakter vojenského materiálu ve smyslu § 5

ZZOVM, protože byly předtím řádně státní institucí k tomu povolány znehodnoceny (delaborovány), neměly tak již specifické vlastnosti, aby mohly být užity k vojenským účelům. Druhý okruh námitek směřoval proti chybnému posouzení zavinění jako znaku subjektivní stránky skutkové podstaty předmětného trestného činu, protože obviněný neměl v úmyslu obchodovat s vojenským materiálem a ze všech okolností případu ani nemohl tušit, že se o vojenský materiál jedná, resp. že ho soudy za vojenský materiál budou považovat. Nakonec namítal absenci společenské škodlivosti vlastního jednání a chybnou aplikaci zásady subsidiarity trestní represe podle § 12 odst. 2 tr. zákoníku.

47. Nejprve je namístě upozornit, že Krajský soud v Hradci Králové – pobočka v Pardubicích jako soud prvního stupně původně svým usnesením ze dne 12. 2. 2019, sp. zn. 62 T 2/2019, trestní stíhání obviněného zastavil, neboť jednak dospěl k závěru, že delaborované předměty již nelze využít k vojenským účelům, jednak neshledal na straně obviněného úmysl obchodovat s vojenským materiálem. K odvolání státního zástupce bylo však toto usnesení o zastavení trestního stíhání zrušeno Vrchním soudem v Praze jako soudem druhého stupně a věc byla se závazným právním názorem vrácena soudu prvního stupně k novému projednání a rozhodnutí. Poté již soudy nižších stupňů rozhodly shora popsáním způsobem. Jinými slovy původně dal soud prvního stupně obviněnému v jeho obraně za pravdu, v důsledku vázanosti právním názorem nadřízeného soudu však své stanovisko změnil a obviněného za žalovaný skutek odsoudil. Obviněný proto polemizoval především s názorem soudu druhého stupně. Nejvyšší soud přitom již nyní může uvést, že s obviněným v podstatných bodech jeho obhajoby v zásadě souhlasí, naopak postoj soudu druhého stupně považuje za nesprávný, jak bude vyloženo níže.

48. Nejvyšší soud ve stručnosti připomíná skutkový stav, z něhož byly soudy nižších stupňů vyvozena trestněprávní odpovědnost obviněného za pokus zločinu provedení zahraničního obchodu s vojenským materiálem bez povolení nebo licence podle § 21 odst. 1, § 265 odst. 1 tr. zákoníku. Obviněný se měl jako jediný jednatel a jediný společník obchodní společnosti Č. pokusit provést zahraniční obchod bez povolení či licence, a to ve dvou případech. Soudy nižších stupňů dospěly k závěru, že předmětem zahraničního obchodu měly být součásti delaborovaných raket a raketových systémů OSA, S200 Vega, S75 Volchov a 2K12, což byl podle nich vojenský materiál ve smyslu § 5 ZZOVM a položky SVM 4 písm. a) přílohy č. 1 vyhlášky č. [210/2012](#) Sb. Obviněný přitom podle nich byl srozuměn s tím, že se o vojenský materiál jedná, a proto také nesprávně deklaroval, že zboží prodává jako „fyzikální aerodynamický model pro použití ve větrném tunelu“, příp. „nástroje, přístroje a modely určené k předváděcím účelům, například při vyučování nebo na výstavách, nevhodné pro jiné účely – 3x kompletní fyzikální aerodynamické modely pro použití ve větrném tunelu“.

49. Nejvyšší soud má za to, že dovolací námitky obviněného jsou opodstatněné a odsuzující rozhodnutí soudů nižších stupňů neshledal přesvědčivé, naopak vnitřně rozporné a odporující provedenímu dokazování. Kromě toho je třeba dát za pravdu i dalším námitkám obviněného, jakož i zúčastněné osoby, byť ty by, nebýt dalších opodstatněných výhrad naplňujících dovolací důvody, nemohly samy o sobě být důvodem pro kasační zásah Nejvyššího soudu, jak bylo vyloženo shora.

50. Trestný čin provedení zahraničního obchodu s vojenským materiálem bez povolení nebo licence podle ustanovení § 265 odst. 1 tr. zákoníku spáchá ten, kdo bez povolení nebo licence provede zahraniční obchod s vojenským materiálem.

2. K pojmu „vojenský materiál“ (k objektivní stránce skutkové podstaty)

51. Předně je třeba uvést, že odsouzení obviněného soudy nižších stupňů stálo na tom názoru, že věci, jež obviněný chtěl vyvézt do zahraničí, jsou vojenským materiálem podle § 5 ZZOVM a položky

SVM 4 písm. a) přílohy č. 1 vyhlášky č. [210/2012](#) Sb. Dále už ale není úplně zcela jasné, jaký přesně je závěr soudů nižších stupňů, pod jaký pojem v uvedené položce je možno věci obviněným, resp. ČZI, vyvážené do zahraničí označit. Na jednu stranu bylo zřejmé, že původně se jednalo skutečně o rakety a součásti raketových kompletů OSA, S200 Vega, S75 Volchov a 2K12, které byly vyřazeny z vojenské výzbroje a byla provedena jejich delaborace (tedy jejich znehodnocení) státem aprobovanou institucí, a sice Vojenským technickým ústavem, s. p., odštěpným závodem Slavičín (označovaným zkratkou VTÚVM, tedy Vojenský technický ústav výzbroje a munice), řádným postupem předpokládaným právními normami (v tomto směru k tomu sice nebylo prováděno nijak rozsáhlé dokazování, ale nebylo to ani veřejnou žalobou ani soudy nižších stupňů nijak zpochybněno). Takto delaborované součásti vojenských raket a raketových systémů byly zakoupeny ČZI, tedy soukromým subjektem, který by jinak nebyl oprávněn obchodovat se skutečnými raketami či raketovými komplexy a který tyto delaborované rakety a části raketových kompletů částečně doplnil o jím vytvořené makety chybějících prvků, aby je následně prodal obchodním společností usídleným v USA, kam je též chtěl vyvézt. O povahu tohoto zboží se pak dále vedl spor, závěry státního zástupce a následně soudů nižších stupňů v tomto směru nejsou ani shodné a ani jednoznačné, zjevně tedy nejde pro ně o otázku jednoduchou, přesto k tomu samy iniciativně neprováděly prakticky žádné dokazování, jediné důkazy k povaze věci přinesl obviněný, v jehož prospěch též vyznívaly, avšak soudy nižších stupňů je bez náležitého a smysluplného odůvodnění odmítly. Soud prvního stupně (po zrušení jeho usnesení o zastavení trestního stíhání Vrchním soudem v Praze, tj. po změně vlastního názoru na povahu věci) konstatoval, že předměty z důvodu jejich delaborace nepovažuje „za zbraně ani za bojové prostředky“, přesto si podle něj ponechaly vlastnosti „vojenského materiálu“ ve smyslu § 5 ZZOV, protože jejich delaborací nedošlo k jejich likvidaci, ale jen k tomu, že je nadále nebylo možno užít jako „zbraň či bojový prostředek“, nadále je proto možno je považovat za „simulátory“, tedy vybavení, které napodobuje vlastnosti kterékoliv z uvedených složek citovaných v § 5 ZZOV (srov. bod 9. odůvodnění rozsudku soudu prvního stupně). Zároveň podle soudu prvního stupně není vyloučeno ani použití prodávaného zboží jakožto „náhradních dílů“, byť zároveň neměl soud prvního stupně pochyb o tom, že to nebylo cílem jednání obviněného. Zajištěný materiál tak pokládal za „vojenský materiál v širším slova smyslu“. S těmito závěry do značné míry souhlasil i soud odvolací (viz bod 16. odůvodnění jeho rozsudku), který konstatoval, že inkriminovaný materiál vykazuje specifickou, zvláštní konstrukci, jíž je předurčen pro účely obrany a bezpečnosti státu, a pro tyto účely byl také speciálně vyvíjen a vyráběn. Dále odvolací soud uvedl, že charakter vojenského materiálu si zachovávají nejen rakety a raketové střely, ale i příslušné vybavení a příslušenství a součásti speciálně pro ně určené, bez ohledu na provedenou delaboraci, neboť některé součásti ani provedenou delaborací nepozbyly zcela své funkce a účinnosti, jako např. aktivní pyropatrona DP44 protiletadlové řízené střely typu 2K12, některé jsou aktuálně též používány ve výzbroji Armády České republiky (viz bod 17. odůvodnění rozsudku odvolacího soudu).

52. Zjednodušeně tak lze uvést, že soud prvního stupně věci prodávané ČZI do zahraničí sice nepovažoval za zbraně či bojové prostředky, tedy ani za rakety nebo raketové střely, ale za simulátory raket či raketových systémů, případně za náhradní díly (ovšem zde z odůvodnění jeho rozsudku není zcela jasné, zda to bylo kryto též úmyslným zaviněním obviněného, pokud soud prvního stupně vzápětí dodával, že to nebylo „cílem“ obviněného). Naproti tomu odvolací soud se klonil (být vůbec ne jednoznačně) spíše k tomu, že i přes delaboraci (která navíc zřejmě podle jeho názoru nebyla provedena řádně) si prodávané věci zachovaly nejen status vojenského materiálu, ale též raket, raketových střel a příslušného vybavení a příslušenství a součástí speciálně určených pro ně, což bez dalšího rozboru vyznačil tučně v názvu položky SVM 4 přílohy 1 vyhlášky č. [210/2012](#) Sb. (s tím, že jde o výklad zákona, což přísluší soudům, výklad znalců jej proto nezajímá a nemá relevanci).

53. Soudy nižších stupňů správně vycházely z toho, že je třeba interpretovat „vojenský materiál“ jako normativní znak skutkové podstaty zločinu provedení zahraničního obchodu s vojenským materiálem

bez povolení nebo licence podle ustanovení § 265 odst. 1 tr. zákoníku v intencích mimotrestní úpravy obsažené v § 5 ZZOVM. Proto je namístě připomenout znění relevantních ustanovení právních předpisů, jejichž užití přicházelo v úvahu a které soudy nižších stupňů sice správně určily, avšak nesprávně interpretovaly.

54. Podle § 5 odst. 1 ZZOVM „vojenským materiálem pro účely tohoto zákona jsou a) výrobky, jejich součásti a náhradní díly, které jsou vzhledem ke svým charakteristickým technicko-konstrukčním vlastnostem posuzovány jako zkonstruované nebo přizpůsobené pro použití v ozbrojených silách nebo bezpečnostních sborech, nebo jsou hromadně v těchto složkách užívány k zabezpečení úkolů obrany a bezpečnosti státu; b) stroje, zařízení, investiční celky, technologie, programové vybavení, technická dokumentace nebo návody vyrobené, upravené, vybavené, zkonstruované nebo přizpůsobené pro vojenské použití, zejména pro vývoj, výrobu, kontrolu a zkoušení dalších výrobků, jejich součástí a náhradních dílů uvedených v písmenu a).“ Podle § 5 odst. 2 ZZOVM „vojenským materiálem se pro účely tohoto zákona rozumí i služby poskytované v souvislosti s vojenským materiálem uvedeným v odstavci 1, zejména provádění oprav, úprav, jakož i poskytování informací, vysílání a přijímání odborníků za účelem výzkumu, vývoje, konstrukce, výroby, úprav, oprav, údržby, použití a ovládání vojenského materiálu.“ Podle § 5 odst. 3 ZZOVM „seznam vojenského materiálu podle předcházejících odstavců stanoví prováděcí předpis na základě Společného seznamu vojenského materiálu Evropské unie.“

55. Tímto prováděcím předpisem je již opakovaně zmiňovaná vyhláška č. [210/2012](#) Sb., která v příloze 1 pod položkou SVMe 4 [s názvem Pumy (letecké), torpéda, rakety, raketové střely, další výbušná zařízení a nálože a příslušné vybavení a příslušenství a součásti speciálně pro ně určené] pod písm. a) zařadila do seznamu vojenského materiálu též „letecké pumy, torpéda, granáty, dýmavnice, rakety, miny, raketové střely, hlubinné nálože, demoliční nálože, demoliční zařízení, demoliční soupravy, "pyrotechnické" zařízení, náboje a simulátory (tj. vybavení, které napodobuje vlastnosti kterékoli z těchto položek), speciálně určené pro vojenské použití“. Podle poznámky 1 k této položce bod SVMe 4 písm. a) zahrnuje pod variantou b. trysky řízených střel a přední části návratových modulů.

56. Aplikace a s ní i spojený výklad ustanovení nejen trestních, ale i mimotrestních předpisů skutečně, jak naznačoval soud druhého stupně, ve smyslu principu *iura novit curia* (soud zná právo) náleží soudům, popř. předtím dalším orgánům činným v trestním řízení (policejnímu orgánu a státnímu zástupci). Soudy tak musejí znát právo a rozhodnout, v jakých případech jakou právní normu užít, potřeba interpretace právních norem plyne ze skutečnosti, že jejich jazykové vyjádření není totožné s vlastní právní normou, úkolem soudu tak není jen právní normu vyhledat, ale též ji vyložit, aby mohla být správně aplikována na konkrétní posuzovaný případ. Výklad právní normy je součástí procesu aplikace práva. To ovšem neznamená, že takový výklad může být svévolný, nezohledňující pravý stav věcí, zcela odtržený od skutkového stavu. Nelze zaměňovat samotný výklad určité právní normy, či jejího určitého znaku, za náležitou subsumpci správných skutkových zjištění pod právní normu. Předpokladem této subsumpcce jsou náležitá skutková zjištění, která rozhodně nelze pominout. Zvláště obtížné může být podřazení určitého jevu pod specifický normativní znak, který je ryze technického charakteru a má svůj osobitý význam. V daném případě šlo o normativní znak „vojenský materiál“, který byl správně soudy nižších stupňů interpretován ve smyslu § 5 ZZOVM a jej prováděcí vyhlášky č. [210/2012](#) Sb. a její přílohy 1, tedy za užití prováděcího podzákoného předpisu ryze technického rázu, v němž jsou uvedeny různé položky s označením věcí užívaných v ozbrojených silách nebo bezpečnostních sborech, k zabezpečení úkolů obrany a bezpečnosti státu. Jde o položky užívající odbornou vojenskou terminologii, které mají svůj specifický obsah. Zde již zpravidla nemůže v těchto podrobnostech postačovat volná soudcovská úvaha, co ten který pojem znamená, ale je třeba využít osob s odbornou znalostí, kterou nedisponuje soudce. Jak již starší odborná literatura uváděla, u soudce lze předpokládat jen takové vědomosti, které náležejí

ke všeobecnému vzdělání anebo k povolání soudcovskému, „co nadto jest, náleží k působnosti znalců, a to i tehda, když by soudce v určitém případě, kupř. za příčinou zvláštního svého studia soukromého nebo za příčinou zaměstnání ze záliby provozovaného, potřebné vědomosti odborné sám měl; rozhoduje zajisté objektivná povaha dotčených skutečností nebo úsudků, a nikoliv nahodilá osobní znalost soudcova“ (viz Storch, F. Řízení trestní rakouské. Díl II. Dílu druhého částka prvá. Praha: Nákladem Právnické jednoty v Praze, 1896, s. 90).

57. Nejvyšší soud se již v minulosti k této otázce vyjadřoval v usnesení ze dne 17. 12. 2014, sp. zn. 5 Tdo 1266/2014, na které správně upozorňoval obviněný v rámci své obhajoby (podobně předtím i v usnesení ze dne 26. 11. 2008, sp. zn. 5 Tdo 598/2008). Tuto ustálenou judikaturu ale soudy nižších stupňů do značné míry pominuly a závěry v ní obsaženými se důsledně neřídily. Nejvyšší soud nemá důvod se od svého dříve vysloveného závěru ani v této věci odchylovat. Proto může jen závěry tam uvedené nyní zopakovat. Ke zjištění charakteru předmětu v trestním řízení pro zločin provedení zahraničního obchodu s vojenským materiálem se považuje za nanejvýše vhodné a nutné opatřit odborné vyjádření nebo znalecký posudek. To platí zvláště v případech, kdy charakter věci jako vojenského materiálu je předmětem sporu, kdy se obviněný brání tím, že o vojenský materiál nešlo, a kdy charakter věci není z laického pohledu (tedy bez potřebné odborné znalosti) na první pohled zřejmý.

58. Soudy nižších stupňů v tomto trestním řízení své závěry, že předmětné zboží je vojenský materiál, opřely pouze o vyjádření Ministerstva průmyslu a obchodu České republiky, resp. o sdělení Licenční správy MPO, tento útvar ale rozhodoval pouze na základě spisového materiálu (listinných a věcných důkazů v podobě fotografií), aniž by provedl prohlídku věcí na místě a více se o záležitost zajímal. Orgány činné v trestním řízení jinak nezajistily odborné zkoumání předmětných věcí, neobstaraly znalecký posudek, který by zodpověděl po prozkoumání zajištěných věcí odborné otázky ohledně charakteru těchto věcí, jejich schopnosti sloužit jako některá z uvedených položek SVMe4 přílohy 1 vyhlášky č. [210/2012](#) Sb., spokojily se pouze se shora uvedeným (stručným) vyjádřením Licenční správy MPO (č. l. 96-98 tr. spisu), ač k této otázce směřovala hlavní argumentace obhajoby obviněného. Při této nečinnosti státního zástupce jako veřejného žalobce, který by měl svá tvrzení, že jde o uvedenou konkrétní položku splňující parametry vojenského materiálu, též způsobilými důkazními prostředky prokázat, soudy nižších stupňů (ač prokazovat tvrzení státního zástupce zásadně není jejich úkolem) samy dokazování v naznačeném směru (ve smyslu § 2 odst. 5 tr. řádu in fine) nedoplňily. Navíc prakticky pominuly a téměř nijak nehodnotily k tomu opatřené důkazy obviněným, který sám k této otázce předložil znalecké posudky, jež byly sice v řízení před soudy nižších stupňů provedeny, avšak následně prakticky nijak nebyly hodnoceny a v konečném důsledku tedy pominuty při utváření skutkových závěrů soudů nižších stupňů, které je pouze ve svých rozhodnutích konstatovaly, avšak se závěry z nich vyplývajícími se nezaobíraly a srozumitelně nevysvětlily, proč z nich nevycházely. Odvolací soud toliko zcela nepatřičně uzavřel, že posouzení, zda se jedná o vojenský materiál, je otázkou právní, jejíž zodpovězení náleží soudu nikoliv znalci, a proto se znaleckými posudky nemusí zabývat. Taková úvaha odvolacího soudu sice vychází ze správné premisy, že k výkladu práva je povolán soud, ovšem subsumpce pod určitý zákonný znak předpokládá správný skutkový závěr o charakteru předmětu obchodu, jak bylo vysvětleno (i s odkazem na judikaturu Nejvyššího soudu) shora. Jako nesprávný a zjednodušený se zmíněný závěr odvolacího soudu jeví zvláště v případě, že sám odvolací soud podřazoval věci, s nimiž obviněný obchodoval, pod jiné prvky (pojmy) shora zmíněné prováděcí vyhlášky č. [210/2012](#) Sb., než to činil soud prvního stupně, ač této změně ani neodpovídaly důkazy vyplývající z důkazních prostředků před ním provedených.

59. Obviněný k tomu v odvolacím řízení předložil další znalecký posudek z oboru střelivo, výbušniny a balistika od znalce doc. Ing. Aloise Skoupého, který dospěl ke shodným závěrům, jaké obsahoval i předchozí obviněným předložený znalecký posudek vyhotovený znalcem doc. Ing. Jiřím Chládkem

(který byl pro účely odvolacího řízení doplněn dodatkem). Před odvolacím soudem byl k vypracovanému znaleckému posudku vyslechnut znalec doc. Ing. Alois Skoupý. Znalecké posudky dospěly k jednoznačným závěrům (učiněným na základě odborných znalostí znalců a též na základě osobní prohlídky věcí na místě), že předmětné věci jsou modely raket mající povahu muzejních exponátů, jsou vyrobeny z nefunkčních znehodnocených originálních dílů, některé díly byly vytvořeny jako tvarově více méně odpovídající repliky z prostého plechu (tedy i z neodpovídajícího materiálu). Aby zajištěné věci byly uvedeny do bojeschopného stavu, bylo by potřeba užít takových technických operací, které by se rovnaly výrobě nového výrobku.

60. Soud druhého stupně se v podstatě omezil na pouhou citaci znaleckých posudků, aniž by je následně hodnotil samostatně i v souhrnu, jak mu ukládá ustanovení § 2 odst. 6 tr. řádu. Na uvedené závěry z posudků či z výsledku znalců nebylo soudy nijak reagováno, nelze z rozhodnutí vyrozumět, jaké z nich vyvodily skutkové a právní závěry. Přitom znalecké posudky byly vyhotoveny osobami profesně oprávněnými vyjadřovat se odborně k dotčené problematice, přesto soudy nižších stupňů neuvedly, proč případně těmto závěrům neuvěřily (samotné odůvodnění ve smyslu toho, že jde o posouzení právní otázky, není ze shora uvedených důvodů dostačující a správné), resp. jaké jiné důkazy jejich závěry přesvědčivě vyvrátily. Pokud by to mělo být pouze vyjádření vyhotovené Ministerstvem průmyslu a obchodu, jež by mělo zpochybňovat závěry znalců, je nutno poznamenat, že znalecké posudky jsou vyhotoveny daleko podrobněji a detailněji s tím, že znalci předmětné věci zkoumali přímo (např. provedli porovnání váhy skutečných raket s díly vyváženými ČZI, zkoumali delaborační značky, dodatečně vyrobené neoriginální díly, zabývali se možnostmi jejich uvedení do původního stavu).

61. Nejvyšší soud je přesvědčen, že odvolací soud v tomto směru (ale de facto ani soud prvního stupně) nedostal své povinnosti své rozhodnutí řádně odůvodnit jako součást práva na spravedlivý proces. Podle ustanovení § 125 odst. 1 tr. řádu musí z odůvodnění rozsudku vyplývat vztah mezi skutkovými zjištěními a úvahami při hodnocení důkazů na straně jedné a právními závěry na straně druhé. A o to musí být odůvodnění soudů pregnantnější za situace, kdy si některé důkazy vzájemně odporují, jako tomu bylo i v posuzované věci. Na soud jsou kladeny zvýšené požadavky na uvedení těch skutečností, které vzal za prokázané, o které důkazy svá skutková zjištění opřel a z jakých důvodů naopak ke konkurujícímu důkazu nepřihlédl (srov. náleží Ústavního soudu ze dne 11. 3. 2010, sp. zn. II. ÚS 226/06, uveřejněný pod č. 48 ve svazku 56 Sbírky nálezů a usnesení Ústavního soudu). Odvolací soud nedostal své přezkumné povinnosti náležitě reagovat na všechny výhrady uplatněné v řádném opravném prostředku a vyčerpávajícím způsobem se s nimi nevypořádal.

62. Jak již bylo zdůrazněno, pro trestní odpovědnost obviněného bylo v posuzované věci klíčové zjištění charakteru předmětu, s nímž měl obviněný za právnickou osobu (ČZI) v postavení statutárního orgánu, tedy odpovědné osoby, provést obchod spočívající v uzavření smlouvy o prodeji předmětných věcí.

63. V daném případě by jistě nebylo třeba složitého dokazování charakteru vyvážených věcí, pokud by šlo skutečně o rozložené, ale jinak funkční, rakety, raketové střely či součásti raketového kompletu, jak soud druhého stupně naznačoval. V daném případě ale byly zcela nedůvodně odvolacím soudem přehlíženy dosavadním dokazováním vcelku dostatečně prokázané skutečnosti, že zajištěné součásti raket a raketových kompletů byly delaborovány (delaborací se obvykle rozumí řada operací vedoucích ke zničení munice) k tomu státem pověřeným VTÚ. Z dosavadních výsledků dokazování, jimž doposud ale nebyla věnována náležitá pozornost, však celkem jednoznačně vyplývá, že zajištěné věci prodávané ČZI do zahraničí bylo sice možno složit do celků vizuálně odpovídajících raketám, protiletadlovým střelám či jejich částem, ovšem tyto repliky neměly jejich funkčnost, nemohly ani vzlétnout a ani případný cíl zničit bojovou hlavicí. Odvolací soud i přes provedenou delaboraci a přes závěry dvou znaleckých posudků však sverpě trval na tom, že šlo o rakety, raketové střely a příslušné vybavení a příslušenství. Takové závěry se zdají být skutečně ve zjevném

rozporu s důkazy vyplývajícími z provedených důkazních prostředků, navíc je při utvoření těchto přinejmenším unáhlených závěrů patrné, že se odvolací soud nezabýval určením zajištěných věcí, které svému původnímu účelu již podle všech dosud dostupných informací nemohly sloužit.

Posouzení, zda věc i po znehodnocení provedeném státní institucí v mezích zákona (delaboraci), postupem stanoveným právními předpisy, má vlastnosti pro použití v ozbrojených silách nebo bezpečnostních sborech, příp. stále je schopna být užita k zabezpečení úkolů obrany a bezpečnosti státu, resp. je stále speciálně určena pro vojenské užití, nepochybně vyžaduje odborné znalosti a nelze k jí vyřešit volnou úvahou, jako to učinil soud druhého stupně, resp. před ním i soud prvního stupně a státní zástupce.

64. Podobně se ovšem jako přinejmenším unáhlené, spíše však nesprávné, s ohledem na obsah doposud opatřených důkazů, jeví závěry soudu prvního stupně, který zajištěné věci označil nikoli za rakety, raketové střely, jejich součásti či příslušenství, jako to učinil soud druhého stupně, ale za jejich „simulátory“. Dovolací soud za doposud zjištěného skutkového stavu nesouhlasí s takovými úvahami soudu prvního stupně, které jej vedly k označení zajištěných věcí jako vojenského materiálu, a sice simulátorů, tedy vybavení, které napodobuje vlastnosti kterékoli z položek SVM 4 písm. a) přílohy 1 vyhlášky č. [210/2012](#) Sb. (letecké pumy, torpéda, granáty, dýmovnice, rakety, miny, raketové střely, hlubinné nálože, demoliční nálože, demoliční zařízení, demoliční soupravy, "pyrotechnické" zařízení, náboje), jak zní sama definice simulátoru uvedená ve zmíněné vyhlášce. Dokazováním však bylo zjištěno, jak bylo již shora naznačeno, že předmětné věci by nebyly schopny samy o sobě nasimulovat činnost rakety a nemohly by být použity k boji, výcviku či simulaci bojové situace, nemohly vzlétnout, resp. být vystřeleny, byly totiž zbaveny paliva a motory nebyly funkční, nemohl se tak simulovat ani jejich let, jeho trajektorie, dálkový či výškový dosah, navádění na cíl etc., nemohla být simulována ani účinnost bojových hlavic, které byly odborně delaborovány. Na tomto místě je potřeba připomenout rozdíl v obecném významu slov „simulátor“ a „maketa“, za kterou byly předmětné věci označeny. Maketou se rozumí model nebo prostorový návrh v přesném poměru k předpokládanému skutečnému stavu, zatímco simulátor je zařízení napodobující děj nebo chování nějakého stroje nebo systému, které nemůžeme nebo nechceme pozorovat přímo (viz Petráčková, V. a Kraus, J. Akademický slovník cizích slov. 1. vyd. Praha: Academia, 1995, s. 474 a 692). Rovněž ale zajištěné předměty zřejmě nemohly být podle dosavadních výsledků provedeného dokazování použity jako náhradní díly, jak to soud prvního stupně bez jakékoliv opory v důkazech a na základě vlastní úvahy uváděl. Jednalo se totiž o delaborované rakety a protiletadlové střely, které podle laické představy v zásadě nelze použít k bojovým či výcvikovým účelům opakovaně, nemají vlastně žádný návratový modul, který by při svém prvním použití nebyl zničen a bylo třeba jej udržovat a opravovat pro následná použití, naopak rakety a raketové střely jsou zařízení, která mají být při svém prvním použití zničena (něco jiného by to mohlo být u dalších součástí raketových kompletů, jako byly odpalovací rampy, naváděcí zařízení, nabíjecí zařízení, či řídicí kabina, což jsou též součásti např. raketového kompletu S-200 Vega). Není tak vůbec zřejmé, co soud prvního stupně mínil, vytýkal-li obviněnému, že součásti raket a protiletadlových střel by měly být použity na náhradní díly, které ze zajištěných věcí tím mínil a zda vůbec tyto věci k tomu byly způsobilé.

65. Soudy nižších stupňů se tak náležitě povahou zajištěných věcí nezabývaly, posouzení, zda skutečně jde o vojenský materiál ve smyslu § 5 ZZOVM a položky SVM 4 písm. a) přílohy 1 vyhlášky č. [210/2012](#) Sb., předpokládá náležitá skutková zjištění ohledně povahy a charakteru věcí, na jejichž základě je možno provést výsledné zhodnocení, zda jsou naplněny parametry některé z položek, které lze podřadit pod pojem vojenský materiál. V tomto směru je tak právní hodnocení, nakolik byl naplněn znak „vojenský materiál“, velmi úzce navázáno na náležité skutkové závěry o charakteru zkoumané věci, které s ohledem na svou specifčnost a potřebu odborných znalostí není možné nahradit volnou úvahou soudu, která (jako v tomto případě) může vést k mylným (popř. ničím nepodloženým a unáhleným) závěrům, že bylo obchodováno s vojenským materiálem. Pominout přitom nelze ani účel a zaměření věcí, jak vyplývá z textu samotného § 5 ZZOVM (viz výše). Z

dosavadních výsledků dokazování přitom vyplývá, že zajištěné věci měly dále sloužit jako fyzikální aerodynamické modely pro použití ve větrném tunelu, popř. měly sloužit pro výstavní a muzejní účely, že nenávratně ztratily své vlastnosti raket, raketových a protiletadlových střel. Neměly a (a podle obsahu ve své podstatě opominutých důkazních prostředků) nemohly simulovat vlastnosti, o které již přišly delaborací, a to užití pro bojové či výcvikové účely. Pokud tyto závěry nebudou dalším dokazováním vyvráceny, není pak ani důvod dále omezovat obchodování s nimi jako s vojenským materiálem, protože o vlastnosti vojenského materiálu nenávratně přišly.

66. V tomto směru se nejeví jako správné ani úvahy soudů nižších stupňů, že obviněný, popř. ČZI, mohl sice volně obchodovat na území České republiky a Evropské unie se zajištěnými věcmi, které sice provedenou delaborací přestaly být zbraněmi či bojovými prostředky (a nemohl tak naplnit znaky trestných činů uvedených v § 279 a § 280 tr. zákoníku), přesto si podržely vlastnosti vojenského materiálu. Bylo by značně paradoxní, kdyby s nimi mohl obviněný volně nakládat a obchodovat na území České republiky a členských států Evropské unie, protože se již nejedná ani o zbraň, střelivo, resp. munici, není třeba k tomu ani žádného oprávnění, zbrojního průkazu či licence, avšak nemohl by s takovými věcmi obchodovat se subjekty z nečlenských států Evropské unie, protože si takové věci ponechaly vlastnosti vojenského materiálu ve smyslu § 5 ZZOVM. Takové závěry se jeví jako značně absurdní.

67. K tomu je nutno připomenout, že rakety, ať již řízené či neřízené, jsou podle zákona o zbraních „munici“ - viz současné znění bodu 1 písm. h) Přílohy 2 ZoZ („neřízené rakety a řízené raketové střely - rakety a jejich komponenty, protitankové řízené střely, letecké řízené i neřízené střely, protiletadlové střely, raketové náboje“), ve znění účinném v době jednání obviněného šlo o munici jako druh střeliva ve smyslu bodu 4. části druhé přílohy ZoZ ve znění účinném do 31. 7. 2017 (šlo o „souhrnné označení pro ... řízené a neřízené rakety,“, za munici se považovaly též „též její hlavní části, kterými jsou dělostřelecké střely a nábojky, rozněcovače, zapalovače a iniciátory“). K uvedené změně došlo novelizací zákona o zbraních provedenou zákonem č. [229/2016](#) Sb. Teprve touto novelizací byl po zjištění nedostatků dosavadní právní úpravy do přílohy č. 2 vyčleněn samostatný pojem „munice“, jenž byl doposud podřazen pod pojem střelivo, nově jednou ze skupin munice byla pod bodem 2. přílohy 2 ZoZ koncipována též „delaborovaná munice“ jako „munice zbavená výbušnin a jiných aktivních muničních náplní, neoznačená podle zvláštního právního předpisu, která „je určena ke zničení, znehodnocení, výrobě řezu munice nebo k dalšímu technickému zpracování nebo využití materiálu.“ Součástí definice je odkaz na vyhlášku č. [371/2002](#) Sb., kterou se stanoví postup při znehodnocování a ničení zbraně, střeliva a výrobě jejich řezů, ve znění vyhlášky č. [632/2004](#) Sb., které ovšem byly také s účinností od 1. 8. 2017 zrušeny vyhláškou č. [179/2017](#) Sb.; nyní je postup znehodnocení stanoven v nařízení vlády č. [219/2017](#) Sb., o znehodnocování některých zbraní a střeliva, zhotovování řezů zbraní a střeliva a jejich ničení a o minimálním obsahu dokumentace ve vztahu k delaboraci, znehodnocování, výrobě řezů a ničení munice (k delaboraci munice, která se označením kontrolní znehodnocovací značkou stává znehodnocenou municí, viz jeho § 12 odst. 1). Za „znehodnocenou municí“ se podle bodu 3. přílohy 2 ZoZ rozumí „delaborovaná munice, která je označena kontrolní znehodnocovací značkou podle zvláštního právního předpisu“ (opět s odkazem na stejnou vyhlášku, jako byla uvedena shora, ač jde nyní o jiný předpis). Za maketu munice byla označena „munice nebo předmět tvarově a rozměrově shodný s originální předlohou, které neobsahují výbušniny nebo jiné aktivní muniční náplně, přičemž mohou být vyrobeny z jiného (nestandardního) materiálu než munice a mohou obsahovat náplně vyrobené z náhradního (inertního) materiálu“, zahrnující „například munici určenou pro výuku nebo výcvik.“ Znehodnocená munice, řez munice a maketa munice se podle § 70 odst. 1 ZoZ považuje za zbraň kategorie D ve smyslu § 7 ZoZ, kterou podle § 15 odst. 1 ZoZ může nabývat do vlastnictví a držet (vedle fyzické osoby plně svéprávné a starší 18 let) kterákoliv právnická osoba. Pro nakládání s ostatní municí (tj. skutečných raket a jejich komponentů či raketových nábojů) se podle § 70 odst. 1 ZoZ použijí ustanovení zákona o zbraních týkající se nakládání se zakázaným střelivem, nestanoví-li ustanovení

hlavy III ZoZ jinak. Zakázané střelivo se přitom podle § 3 odst. 1 písm. a) ve spojení s § 4 ZoZ řadí mezi zbraně kategorie A, u nichž se podle § 9 odst. 1 ZoZ zásadně zakazuje nabývat je do vlastnictví, držet nebo nosit (výjimky z uvedeného pravidla stanoví další části zmíněného § 9 ZoZ). Je tak zřejmé, že současná právní úprava velmi přísně rozlišuje mezi raketami, které jsou považovány za zbraně kategorie A, jež zásadně vůbec do vlastnictví nelze nabýt, a delaborací znehodnocenými raketami, které jsou zbraní kategorie D, jež zásadně může nabývat do vlastnictví kdokoliv. Zde byla navíc popsána úprava účinná od 1. 8. 2017. Podle úpravy platné a účinné do té doby (do 31. 7. 2017), kterou by bylo namístě užít, bylo v příloze pod body 5. definováno, co se rozumí neaktivním střelivem a municí („střelivo a munice, které neobsahují výbušniny ani jiné aktivní muniční náplně. Zahrnuje delaborované střelivo a munici, znehodnocené střelivo a munici, řez střeliva a munice a maketu střeliva a munice“), v bodě 15. znehodnoceným střelivem a municí („střelivo a munice, na kterých byly provedeny nevratné úpravy znemožňující jejich původní funkci. Znehodnocené střelivo a munice se identifikuje podle zvláštního právního předpisu“), v bodě 17. delaborovaným střelivem a municí („střelivo a munice zbavené výbušnin a jiných aktivních muničních náplní, neoznačené podle zvláštního právního předpisu“), v bodě 18. maketou střeliva a munice. Přitom neaktivní střelivo a munice, tedy i znehodnocovací značkou označené delaborované střelivo a munice, bylo zařazeno taktéž mezi zbraně kategorie D podle § 7 písm. j) ZoZ i ve znění účinném do 31. 7. 2017, takže je i podle tehdejší právní úpravy mohl zásadně nabývat kdokoliv, aniž by byl držitelem zbrojního průkazu či zbrojní licence a aniž by bylo třeba takovou zbraň registrovat.

68. Bylo by zcela absurdní, aby delaborací provedenou podle platných předpisů a označením znehodnocovací značkou ztrácela munice (podobně i zbraň či střelivo) nejprísnejší režim nakládání se zbraněmi kategorie A (tzv. zakázané zbraně), k jejichž nabývání za výjimečných a přísných zákonem stanovených podmínek potřebuje právnická osoba zbrojní licenci, a stala se z ní věc zařazená mezi zbraně kategorie D (tzv. zbraně nepodléhající registraci), tedy s nejvolnějším režimem nakládání s nimi (na úrovni historických zbraní, flobertek, vzduchovek, větrovek, praků, luků a kuší apod.), k jejichž držení právnická osoba nepotřebuje zbrojní licenci (a fyzická osoba zbrojní průkaz), a to pro účely nakládání s nimi v rámci České republiky i celé Evropské unie, přesto si taková věc ponechala status „vojenského materiálu“, pro účely zahraničního obchodu se subjektem z nečlenského státu, a to jen proto, že byla původně vyrobena jako vojenská munice – raketa či raketová střela, ač svoji funkčnost delaborací ztratila.

3. K právem chráněnému statku (objektu)

69. V tomto směru bylo namístě se zabývat též chráněným společenským zájmem, chráněným právním statkem, objektem skutkové podstaty trestného činu provedení zahraničního obchodu s vojenským materiálem bez povolení nebo licence podle § 265 tr. zákoníku. Ten vyplývá i z akcesorické podstaty trestního práva, které upravuje trestní sankci za nejzávažnější porušení pravidel zahraničního obchodu s vojenským materiálem, jež jsou obsažena v již několikrát zmíněném zákonu č. [38/1994](#) Sb. (ZZOVM). Tento zákon (ZZOVM) právě zavedl standardy zahraničního obchodování s vojenským materiálem (jde-li o nečlenské státy Evropských společenství/EU), které musí být v souladu s mezinárodními závazky České republiky, jejími zahraničně politickými, obchodními a bezpečnostními zájmy (viz též § 1 ZZOVM). I podle důvodové zprávy k § 5 ZZOVM je „pro stanovení charakteru zboží jako vojenského materiálu rozhodující jeho zvláštní konstrukce, jíž je předurčeno k použití pro účely obrany a bezpečnosti státu, tj. že příslušný materiál byl pro účely obrany a bezpečnosti státu speciálně vyvíjen a vyráběn. Je-li tento znak nedostačující pro stanovení charakteru vojenského materiálu, užije se následného určovacího znaku, jímž je skutečné hromadné použití pro ozbrojené složky k zabezpečení úkolů obrany a bezpečnosti státu. Ve smyslu uvedené definice se za vojenský materiál nepovažují vojenské zbraně určené k maloobchodnímu prodeji a dále

výrobky, které sice slouží i pro ozbrojené složky, ale mají zcela jednoznačně civilní charakter (např. proviant, běžné komunikační prostředky apod.). Vymezení pojmu vojenský materiál je základním východiskem pro vydání a případné následné novelizace seznamu vojenského materiálu v prováděcích předpisech, a to na základě vymezení základních druhů vojenského materiálu přímo v zákoně.“ Uvedené vlastnosti, které i podle důvodové zprávy byly rozhodující pro podřazení věcí pod pojem vojenský materiál, však předmětné rakety a části raketových kompletů ztratily právě provedenou delaborací (byla-li provedena řádně). Nezdá se tak, že by kriminalizovaný obchod s delaborovanými a vojensky nepoužitelnými torzy raket mohl ohrožovat vojenské zájmy České republiky jako součásti Evropské unie, zvláště pokud je takové (ve své podstatě muzejní) zboží vyváženo do členského státu Severoatlantické aliance (NATO), které jsme také členem, jak namítal obviněný.

4. K zavinění (subjektivní stránce skutkové podstaty)

70. Za důvodnou považoval dovolací soud i námitku obviněného o absenci úmyslné formy zavinění jako obligatorního znaku subjektivní stránky skutkové podstaty trestného činu provedení zahraničního obchodu s vojenským materiálem bez povolení nebo licence podle § 265 tr. zákoníku. I kdyby nakonec soudy nižších stupňů dospěly k závěru, že posuzované zajištěné věci, které měly být předmětem zahraničního obchodu, splňovaly prametry vojenského materiálu (např. z důvodu chybně provedené delaborace nebo z důvodu zařazení těch součástí, které vůbec nebyly delaborovány), čemuž dosud neodpovídají skutková zjištění, musely by se soudy nižších stupňů náležitě vypořádat s otázkou formy zavinění, kterou ve svých rozsudcích též nevyřešily správně. Za stávajícího stavu poznání totiž lze souhlasit s obviněným, že znaky alespoň nepřímého úmyslu nebyly naplněny.

71. Nejvyšší soud k tomu nejprve obecně připomíná, že trestný čin uvedený v § 265 tr. zákoníku vyžaduje úmyslnou formu zavinění, jak vyplývá z § 13 odst. 2 tr. zákoníku. Zavinění je vnitřní psychický vztah pachatele ke skutečnostem zakládajícím trestný čin a je vybudováno na dvou složkách, a sice na složce vědomostní (intelektuální) a složce volní. Složka intelektuální zahrnuje jak vnímání, tak i představu určitých okolností, může být v podstatě odstupňována tak, že subjekt o určitých okolnostech ví jistě, případně si určité okolnosti představuje jako možné anebo určité okolnosti nezná, neví o nich. Složka volní může být též odstupňována a vyjadřuje pachatelův kladný vztah k takovým okolnostem, které si logicky musí představovat alespoň jako možné, přičemž subjekt může některé okolnosti chtít, případně může být s určitými okolnostmi srozuměn, anebo na druhou stranu určité okolnosti nechce, není s nimi ani srozuměn, nemá k nim kladný volní vztah. Úmysl se od nedbalosti odlišuje především právě volní složkou, která u nedbalosti chybí, zatímco u úmyslu je dána vždy.

72. Trestný čin je podle § 15 odst. 1 tr. zákoníku spáchán úmyslně, jestliže pachatel a) chtěl způsobem uvedeným v trestním zákoně porušit nebo ohrozit zájem chráněný takovým zákonem (úmysl přímý, dolus directus), nebo b) věděl, že svým jednáním může takové porušení nebo ohrožení způsobit, a pro případ, že je způsobí, byl s tím srozuměn (úmysl nepřímý, dolus eventualis). Srozuměním podle § 15 odst. 2 tr. zákoníku se rozumí i smíření pachatele s tím, že způsobem uvedeným v trestním zákoně může porušit nebo ohrozit zájem chráněný takovým zákonem.

73. O úmysl přímý tak jde především v případech, kdy pachatel ví jistě, že svým jednáním poruší nebo ohrozí zájem chráněný takovým zákonem, v takových případech nemůže takový výsledek svého jednání nechtít (vědomí jistoty a chtění). Dále jde o úmysl přímý, pokud pachatel považuje za možné, že svým jednáním takové porušení nebo ohrožení způsobí, a zároveň je chce způsobit (vědomí možnosti a chtění). O úmysl nepřímý jde v případech, kdy pachatel ví o možnosti, že svým jednáním

může porušit nebo ohrozit tento zájem, a pro ten případ je s tím srozuměn, a to alespoň do té míry, že je s tím smířen (vědomí možnosti a srozumění). Naproti tomu o vědomou nedbalost [§ 16 odst. 1 písm. a) tr. zákoníku] jde tehdy, pokud pachatel sice ví, že svým jednáním může porušit či ohrozit zájem chráněný trestním zákoníkem, ale bez přiměřených důvodů spoléhá, že takové porušení nebo ohrožení nezpůsobí. O případ nevědomé nedbalosti [§ 16 odst. 1 písm. b) tr. zákoníku] jde, pokud pachatel ani neví, že svým jednáním může porušit či ohrozit zájem chráněný trestním zákoníkem, ač o tom vzhledem k okolnostem a ke svým poměrům vědět měl a mohl (srov. Šámal, P. a kol. Trestní zákoník I. § 1 až § 139. Komentář. 2. vyd. Praha: C. H. Beck, 2012, zejména str. 202 a násl.; Šámal, P. a kol. Trestní právo hmotné. 8. vyd. Praha: Wolters Kluwer, 2016, str. 179 a násl.; Jelínek, J. a kol. Trestní právo hmotné. Obecná část. Zvláštní část. 5. vyd. Praha: Leges, 2016, str. 222 a násl.).

74. Předpokladem právního závěru o formě zavinění jsou vždy náležitá skutková zjištění týkající se obou uvedených složek, na nichž je zavinění založeno, a to ve vztahu ke všem rozhodným okolnostem, které musí být zaviněním kryty - především k tzv. deskriptivně-objektivním znakům skutkové podstaty, ale též ke znakům normativním, u nichž postačí laická představa pachatele. V daném případě šlo především o subjektivní vztah obviněného právě ke znaku vojenského materiálu, který je tzv. normativním znakem skutkové podstaty trestného činu provedení zahraničního obchodu s vojenským materiálem bez povolení nebo licence podle ustanovení § 265 odst. 1 tr. zákoníku. V případě tohoto znaku se jeví dosavadní úvahy soudů nižších stupňů jako nesprávné, soudy nižších stupňů nedostatečně zohlednily některé zjištěné skutečnosti, resp. je spíše nesprávně pominuly, pochybné se jeví i úvahy, na nichž jsou závěry o úmyslném zavinění postaveny, nejsou soudy nižších stupňů ani jednoznačně predestřeny jejich závěry o naplnění obou složek zavinění (intelektuální a volní) v jejich konkrétní podobě (stupni) především ve vztahu k tomu, že obviněný nakládal s vojenským materiálem.

75. Soud prvního stupně (viz bod 10. odůvodnění jeho rozsudku) poněkud nejasně uvedl, že nepřímý úmysl má být dokonce prokázán výpovědí obviněného, aniž by však příslušnou pasáž výpovědi specifikoval, přitom z výpovědi obviněného i z celé jím konzistentně uplatňované obrany po celou dobu trestního řízení vyplývá přímo pravý opak, neboť obviněný se po celou dobu trestního řízení hájil právě tím, že byl a je (i v době trestního řízení) přesvědčen, že prodávané věci nebyly vojenským materiálem. Dalším údajným důkazem o úmyslné formě zavinění mělo být postižení obviněného (tj. nikoli ČZI) pro obdobné jednání, aniž by takové rozhodnutí bylo jakkoliv specifikováno a aniž by bylo blíže vysvětleno, jakou složku zavinění a proč má takové postižení prokazovat [k tomu je třeba doplnit, že ve svazku I na č. l. 89 trestního spisu se nachází rozhodnutí MPO ze dne 13. 1. 2014, č.j. MPO 331/2014, kterým byla za skutek spočívající ve vývozu kerosinového spalovacího motoru do Brazílie na konci roku 2012, v němž byl spatřován přestupek podle § 25 odst. 1 ZZOVM, postížena pokutou ve výši 2 000 Kč podle § 25 odst. 8 písm. a) ZZOVM jenom obchodní společnost Č., která předtím uznala své pochybení a vyjádřila lítost; jinými slovy šlo o postižení jiného subjektu, právnické osoby, za vývoz zcela jiného zboží, v jiné době a do jiné země, a to navíc velmi symbolickou pokutou na úplné spodní hranici zákonné trestní sazby, jejíž horní hranice činí 50 milionů Kč]. Dále není vůbec jasné, zda další věta o bagatelizaci skutečnosti se vztahuje k uvedenému přestupkovému postižení či k samotnému inkriminovanému obchodu s delaborovanými součástmi raket a raketových kompletů, a k čemu se tedy vztahuje věta, že obviněný v rozhodné době neučinil žádných dalších kroků a musel si být vědom, že obchoduje s vojenským materiálem (zřejmě se týká dřívějšího obchodu z roku 2012, není pak zřejmé, jakou to má mít spojitost s jednáním z července 2017 a co je tím prokazováno). Soud prvního stupně také vytýkal obviněnému, že se problematikou již léta zabývá a je držitelem zbrojního průkazu, ač současně na jiném místě v bodě 9. odůvodnění svého rozsudku mu porušení zákona o zbraních střelivu výslovně nevytýkal, není ani zřejmé, co soud prvního stupně mínil tím, že držení zbrojního průkazu „předpokládá nepochybně hlubší odborné znalosti v projednávané problematice“, jakou to má úzkou spojitost se zahraničním obchodováním s vojenským materiálem. Z toho všeho soud prvního stupně dovodil „srozumění obviněného se

spácháním uvedeného zločinu“. K tomu je možno znovu připomenout, že „srozumění“ je stupněm volní složky, nikoli složky intelektuální, předpokládá, jak bylo shora stručně naznačeno, alespoň vědomí možnosti existence takové skutečnosti, tedy pachatel si určitou okolnost musí představovat jako možnou, aby k ní vůbec mohl mít nějaký kladný volní vztah, a to alespoň v míře srozumění (musí brát určitou okolnost za vážně možnou a pro ten případ s ní být srozuměn). Pokud si je pachatel vědom možnosti existence určité okolnosti, je pak zapotřebí v závislosti na naplnění volní složky zavinění odlišit: 1) úmysl přímý, při němž si pachatel takovou okolnost přeje, chce ji, 2) úmysl nepřímý, při němž je s takovou okolností srozuměn (a to alespoň tak, že je s ní smířen), a 3) vědomou nedbalost, při níž se bez přiměřených důvodů spoléhá, že taková skutečnost nenastane (a on tak neporuší či neohrozí zájem chráněný trestním zákonem).

76. Soud druhého stupně, který ve své podstatě přiměl soud prvního stupně změnit původně zastávaný právní názor nejen na charakteristiku zajištěných věcí (že nejde o vojenský materiál), ale i na zavinění (že nejde o nepřímý úmysl - viz k tomu usnesení Krajského soudu v Hradci Králové - pobočky v Pardubicích ze dne 12. 2. 2019, sp. zn. 62 T 2/2019), se k subjektivní stránce vyjádřil zejména v bodě 18. odůvodnění svého rozsudku. Odvolací soud oproti rozsudku soudu prvního stupně dokonce dospěl k závěru o přímém úmyslu, aniž by se takové změny k horšímu domáhal ve svém odvolání státní zástupce, který (jako jediný subjekt oprávněný v tomto směru podat odvolání v neprospěch obviněného) nebrojil proti výroku o vině, jímž se odvolací soud zabýval výhradně z podnětu obviněného, z jehož podnětu v rozporu se zásadou zákazu reformationis in peius (§ 259 odst. 4 tr. řádu) dospěl k závěru o závažnější formě zavinění. Nadto odvolací soud ani nevysvětlil, na základě čeho k takové změně dospěl, jaké nové důkazy před ním provedené (zvláště pokud doplněné dokazování ve své podstatě prospívalo obviněnému) dovolují změnit skutkové závěry soudu prvního stupně, které následně subsumoval pod znaky nepřímého úmyslu, popř. které (správné) skutkové závěry a proč byly nesprávně pod znaky nepřímého úmyslu podřazeny. Ani odvolací soud přitom neodstranil vady nedostatečných skutkových zjištění soudu prvního stupně ohledně obou složek zavinění, ani odvolací soud vůbec neuvedl, jak byla naplněna vědomostní složka zavinění u obviněného v době činu, resp. ani nevysvětlil a nedoplnil, proč měla být naplněna složka volní, o níž je ale vždy možné uvažovat až poté, co je jednoznačně vyřešena složka vědomostní. Takto odvolací soud zcela nesprávně, v rozporu se skutkovými zjištěními, hmotným i procesním právem dospěl k závěru, že obviněný jednal s přímým úmyslem. Jeho prokázání opět stavěl na přestupkovém postihu obviněným řízené obchodní společnosti ČZI a na rozporech v celních deklaracích vyváženého zboží.

77. Obviněný se přitom v průběhu celého trestního řízení hájil tím, že se spoléhá na odborný názor Vojenského technického ústavu, který o daných předmětech deklaroval, že nejsou vojenským materiálem, že zákonným postupem došlo k jejich znehodnocení (definitivní ztrátě charakteristických vlastností věcí pro boj). Z dokazování zároveň nevyplývalo, že by měl či mohl mít pochybnosti o správnosti tohoto závěru prezentovaného VTÚ, tedy subjektem oprávněným k provádění delaborací. Tuto obhajobu obviněného soudy nižších stupňů zcela přehlédly, dostatečně se s ní nevypořádaly. Přitom z názorů obsažených jak v odborné literatuře (viz např. Púry, F., Richter, M. Spolehnutí se na správnost odborné rady a její nesprávné poskytnutí z hlediska trestní odpovědnosti. Bulletin advokacie, č. 10/2018, s. 18 a násl.), tak i v judikatuře (viz přiměřeně např. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 19. 1. 2011, sp. zn. 5 Tdo 848/2010, či usnesení Nejvyššího soudu ze dne 10. 12. 2014, sp. zn. 6 Tdo 1112/2014), lze dovodit, že u osob spoléhajících se na odbornou radu, a to dokonce i v oblasti práva, aniž by zde byly nějaké konkrétní okolnosti, ze kterých by bylo možno usuzovat na nesprávnost takových rad, nelze zpravidla dovodit úmyslné zavinění.

78. Bylo zjištěno, že obviněný předmětné věci koupil jménem obchodní společnosti Č. jako její jednatel v letech 2010 - 2017 od Vojenského technického ústavu, s. p., odštěpného závodu Slavičín. Tyto věci kupoval pouze ve znehodnoceném stavu v souladu s technologickým postupem vyžadovaným od státu, schváleným Českým úřadem pro zkoušení zbraní a střeliva. VTÚ jednoznačně

deklaroval, že takto znehodnocené předměty již nelze užít k vojenským účelům, slouží pouze jako dekorativní a muzejní exponáty. Na zajištěných věcech byly patrné i delaborační značky. K tomu je nutno podotknout, že VTÚ je státní podnik mající tři odštěpné závody, z nich se ten ve Slavičíně mimo jiné zabývá výbušninami a municí, je subjektem oprávněným provádět delaboraci, dokonce je i subjektem k zahraničnímu obchodu s vojenským materiálem. Obviněný se tedy podle dosavadních zjištění spoléhal na to, že je mu skutečně prodáván zbytkový materiál po provedené delaboraci raket a raketových kompletů s hodnotou kovového odpadu, který delaborací ztratil svou původní funkčnost a může sloužit jen jako dekorativní či muzejní kus.

79. Jak již bylo naznačeno, nemůže podle dovolacího soudu obstát ani argument soudů nižších stupňů, že úmyslné zavinění je prokázáno předchozím postižením ČZI pro přestupek (nesprávně soud prvního stupně poukazoval na postižení samotného obviněného), neboť šlo o jiný skutek, z jiného období, nebyly využity možnosti obrany proti takovému velmi mírnému postižení, toto postižení nemá žádnou podstatnou spojitost se skutky projednávanými v tomto řízení, v němž byl projednáván skutek jiný, týkající se jiných předmětů s jiným průběhem zahraničního obchodu. Zcela nesprávná se jeví též výtka odvolacího soudu, že se předchozí postižení pro přestupek minulo svým zamýšleným účinkem, pokud obviněného neodradilo od jednání, které bylo předmětem tohoto trestního řízení. Právě naopak lze argumentovat tím, že se ČZI i obviněný poučili, protože si ověřovali charakter zboží, které měla obchodní společnosti ČZI prodat do zahraničí, spoléhali se na vyjádření VTÚ, tedy subjektu, který sám prováděl delaboraci, pro což měl atestaci (dokonce jde o státní podnik, který byl založen Ministerstvem obrany České republiky a který se zabývá zejména obranným a bezpečnostním výzkumem a vývojem). Jak plyne ze znaleckých posudků, byť obviněný věci určitým způsobem upravoval, neučinil tím z nich opět vojenský materiál, pouze předměty kompletoval (dotvářel vizuálně věrnou maketu výrobou chybějících dílů z neodpovídajícího materiálu), prováděl nástřiky, a to za účelem jejich zhodnocení jako muzejního exponátu.

80. Dosud tedy nic nenaznačuje, že by se obviněný z nějakého konkrétního důvodu nemohl spoléhat na potvrzení od odborníků na delaboraci o charakteru jím kupovaného zboží, které bylo lze zařadit mezi zbraně kategorie D a které provedenou delaborací přestalo být vojenským materiálem, jak bylo shora rozvedeno. Nejvyšší soud nemá jakýkoliv důvod odchylovat se od své vlastní dosavadní judikatury ohledně zavinění, jak byla zmíněna shora (viz přiměřeně např. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 19. 1. 2011, sp. zn. 5 Tdo 848/2010, či usnesení Nejvyššího soudu ze dne 10. 12. 2014, sp. zn. 6 Tdo 1112/2014), kterou odvolací soud zcela pominul, ač se jí obviněný dovolával.

5. K dosavadnímu procesnímu postupu

81. V této spojitosti nemůže nezaujmout ani zvláštní a velmi selektivní přístup orgánů činných v přípravném řízení pod vedením státního zástupce k tomu, koho a za co bude vlastně stíhat, který se na první pohled nejeví být nezávislým, nestranným a lpícím na principu legality (a nikoli oportunity). Státní zástupce (resp. policejní orgán) se rozhodl stíhat samotný prodej zajištěných věcí do zahraničí, zcela přitom pominul, že věci prodávala obchodní společnost Č., již zřejmě byly též zajištěny (vlastnickým právem k věcem se dosud nikdo řádně nezabýval a uplatnění práv Č. neumožnil - viz též dále) a že od 1. 12. 2016 (po novelizaci provedené zákonem č. [183/2016](#) Sb.) je za trestný čin provedení zahraničního obchodu s vojenským materiálem bez povolení nebo licence podle ustanovení § 265 tr. zákoníku odpovědná i právnická osoba - srov. k tomu § 7 podle zákona č. [418/2011](#) Sb., o trestní odpovědnosti právnických osob a řízení proti nim, ve znění pozdějších předpisů. Z trestního spisu přitom vůbec není zřejmé, proč tuto právnickou osobu, jejímž jménem a v jejíž prospěch po celou dobu obviněný jednal, státní zástupce nestíhal, pokud zároveň v jednání obviněného spatřoval trestný čin.

82. Podobně by bylo možno se tázat, proč pro případnou pomoc při zajištění vojenského materiálu, s nímž mělo být obchodováno do zahraničí, k čemuž byla připravována i potvrzení předkládaná obviněným, nebyly stíhány další osoby, jež tvrzený vojenský materiál a předmětná potvrzení připravovaly (ať již jde o osoby fyzické či právnické).

83. Orgány dosud činnými v trestním řízení tak bylo na jednu stranu zcela pominuto, že to byla právnická osoba Č., která byla dříve postižena pro typově podobné jednání v přestupkovém řízení, stejně tak bylo pominuto, že v případě tvrzeného naplnění znaků skutkové podstaty trestného činu provedení zahraničního obchodu s vojenským materiálem bez povolení nebo licence podle ustanovení § 265 odst. 1 tr. zákoníku obviněným by za něj měla být právnická osoba Č. také odpovědná, navíc její dřívější postižení pro přestupek bylo kladeno k tíži obviněnému – fyzické osobě, doklady prokazující jeho nevinu z důvodu absence zavinění byly zcela pominuty, resp. vyhodnoceny jako nesprávné, přesto odpovědnost jejich pořizovatelů nebyla nijak řešena, což vyvrcholilo tím, že odvolací soud uložil majetkovou sankci v podobě zabránění věci obchodní společnosti Č., která se do té doby trestního řízení vůbec neúčastnila (viz k tomu dále), a aniž by takové uložení trestní sankce navrhl státní zástupce (ve své podstatě tak odvolací soud nahradil uložení majetkového trestu v podobě propadnutí věci právnické osobě, která nebyla stíhána, co do důsledků ekvivalentním zabráněním věci jako ochranným opatřením). Při takovém sledu různých pochybení a vnitřních rozporů nelze dospět k přesvědčení o spravedlivém výsledku tohoto trestního řízení.

6. Shrnutí

84. Ze shora uvedených důvodů má dovolací soud za to, že rozhodnutí soudů nižších stupňů nemohou obstát. Především jsou založena na nesprávném výkladu pojmu vojenský materiál, kterým zásadně není delaborovaná, neaktivní a znehodnocená munice, a na nesprávných skutkových zjištěních ohledně charakteru zajištěných věcí, které měly být vyvezeny do zahraničí, vyplývajících z chybného postupu při hodnocení důkazů se současným opomenutím některých z nich. Dále soudy nižších stupňů pochybily při určení formy zavinění, nečinily náležitě skutkové závěry ohledně obou složek, na nichž je zavinění založeno, pominuly některá skutková zjištění či je chybně hodnotily, pominuly ustálenou judikaturu Nejvyššího soudu. Zároveň se náležitě nevypořádaly s obhajobou obviněného. Za současného stavu poznání se tak jeví jako odpovídající přístup, který zvolil soud prvního stupně v rámci předběžného projednání obžaloby, když trestní stíhání obviněného zastavil.

85. S ohledem na uvedená zjištění, že nebylo v dosavadním průběhu trestního řízení prokázáno naplnění obligatorních znaků skutkové podstaty, jak vyplývá ze shora nastíněného rozboru, není třeba se dále obšírněji vyjadřovat ani k námitkám obviněného, které se týkaly zásady subsidiarity trestní represe. Takové úvahy se nyní jeví nadbytečnými, byť lze jinak souhlasit, že princip subsidiarity trestní represe se užije i při výkladu (interpretaci) zákonných znaků skutkových podstat trestných činů, zvláště pak méně určitých abstraktních pojmů nebo pojmů poskytujících určitý prostor při jejich výkladu – viz k tomu též stanovisko č. 26/2013-II. Sb. rozh. tr.

86. Ze všech uvedených důvodů považoval Nejvyšší soud dovolání obviněného za důvodné, a proto zrušil z jeho podnětu jak napadený rozsudek odvolacího soudu, tak i jemu předcházející rozsudek soudu prvního stupně.

c) K tzv. principu beneficia cohaesionis

87. Protože důvody zrušení uvedených rozsudků soudů nižších stupňů prospívají také zúčastněné

osobě, obchodní společnosti Č., bylo namístež zrušit dovoláním obviněného napadené rozsudky nejen ohledně něj samotného, ale též ohledně zúčastněné osoby. Takové oprávnění pro kasační zásah dovolacího soudu na základě tzv. principu beneficia cohaesionis (dobrodiní v souvislosti) vyplývá z § 265k odst. 2 a § 261 tr. řádu. V dané věci, jak již bylo shora naznačeno, měla mít obchodní společnost Č. postavení zúčastněné osoby, neboť podle dosavadních poznatků právě ona měla být vlastníkem zajištěných věcí, u nichž odvolací soud vyslovil jejich zabrání (tak to alespoň vyplývá z poněkud chaotických a nejednoznačných úvah odvolacího soudu v bodě 24. odůvodnění jeho rozsudku). Ostatně sama obchodní společnost Č. se k těmto věcem jako jejich vlastníků hlásila i ve svém podání, které adresovala Nejvyššímu soudu a označila je jako dovolání (k jehož podání ovšem nebyla oprávněna – viz shora v bodě IV. tohoto usnesení). Shora rozvedené důvody pro zrušení rozsudků soudů nižších stupňů spočívající v tom, že nebyly naplněny znaky skutkové podstaty zločinu provedení zahraničního obchodu s vojenským materiálem bez povolení nebo licence podle § 265 odst. 1 tr. zákoníku (především proto, že zajištěné věci nebyly vojenským materiálem a že chybí úmysl obviněného), zcela jistě prospívají i zúčastněné osobě, protože pak nejsou splněny ani podmínky pro zabrání zajištěných věcí podle § 101 odst. 1 písm. c) tr. zákoníku, neboť nešlo o věci, které by byly nástrojem trestné činnosti ve smyslu § 70 odst. 2 písm. a) tr. zákoníku ve spojení s § 135a tr. zákoníku. Proto nemohl obstát ani výrok rozsudku odvolacího soudu o zabrání věci.

88. S takovým konstatováním by bylo možno se spokojit, přesto Nejvyšší soud ohledně toho výroku nemůže opomenout celou řadu hmotněprávních i procesních chyb, kterých se odvolací soud při jeho utváření dopustil a které lze vysledovat i v postupu dalších orgánů do té doby činných v tomto trestním řízení, tak symptomatických pro toto trestní řízení.

89. Především se v tomto trestním řízení nikdo řádně nezabýval vlastnickým právem k zajištěným věcem, nečinily tak orgány činné v přípravném řízení, a to ani policejní orgán, ani státní zástupce, ač navrhoval jejich propadnutí. Soud prvního stupně (zřejmě podobně jako státní zástupce, který navrhoval propadnutí věci) je považoval za majetek obviněného, ač po celou dobu bylo zřejmé, že s věcmi disponovala obchodní společnost Č., která je koupila od VTÚ a následně byla celním deklarantem, což se ostatně promítlo i do popisu skutku soudem prvního stupně, který akceptoval obžalobu státního zástupce. Na to sice správně poukázal odvolací soud v odůvodnění svého rozsudku v bodě 24., byť jeho vyjádření jsou poněkud matoucí („nabyvatelem ... byl obž. D. H. jako jednatel společnosti Č.“ – čímž zřejmě mínil, že kupní smlouvu uzavíral obviněný jako jednatel Č., tedy jménem Č. a na její účet, neboli nabyvatelem byla obchodní společnost Č. a nikoli obviněný, jak by se též uvedené vyjádření dalo interpretovat), přesto z toho nevyvodil správné důsledky, zejména pak procesní. Odvolací soud si tedy byl vědom, že věci obviněnému nenáleží, za vlastníka věcí považoval obchodní společnost Č., ač k tomu dospěl jen vlastní volnou úvahou založenou na ne zcela relevantních východiscích (že Č. byla celním deklarantem, což ale nedokládá vlastnické právo) a bez řádného dokazování (např. nezjišťoval, zda již nedošlo k prodeji věcí obchodním společnostem, kterým měly být věci do zahraničí zaslány, jak zněla kupní smlouva a kdy podle ní mělo dojít k převodu vlastnického práva na kupujícího). Především ale odvolací soud při vědomí toho, že zajištěné věci, které navrhoval státní zástupce propadnout, nepatří obviněnému, měl umožnit jejich vlastníku uplatnění práv jako zúčastněné osobě podle § 42 tr. řádu, tedy podle úvah odvolacího soudu obchodní společnosti Č., která se sama také v podání označeném jako dovolání za vlastníka považovala.

90. Odvolací soud (a před ním ani soud prvního stupně, jakož i ostatní orgány činné v trestním řízení, ty však z důvodu zřejmě chybného vyhodnocení vlastnického práva, které přisuzovaly obviněnému) tak zcela pominul práva obchodní společnosti Č. jako zúčastněné osoby, neposkytl jí možnost uplatnit práva zúčastněné osobě náležející a o jejích právech jí ani nepoučil, jak mu ukládá ustanovení § 42 odst. 2 tr. řádu, nevyrozuměl jí ani o konaném veřejném zasedání. Přesto jí pak uložil majetkovou sankci v podobě zabrání věcí podle § 101 odst. 1 písm. c) tr. řádu, ukládal tak majetkovou sankci

subjektu, který se do té doby trestního řízení vůbec neúčastnil, nemohl se takovému postupu nijak bránit, k uvažované sankci se jakkoliv vyjádřit. Rozhodnutí pro obchodní společnost ČZI bylo zcela překvapivé, během předchozího trestního řízení nebyla na takový důsledek vůbec nijak upozorněna, nemohla se k této možnosti v řádném procesu ani nijak vyjádřit a uplatnit vlastní obranu proti tomuto postupu. Tímto rozhodnutím odvolacího soudu jí navíc bylo upřeno právo brojit proti němu opravným prostředkem, neboť odvolání proti rozsudku odvolacího soudu není přípustné, nepřichází v úvahu ani jiný řádný opravný prostředek, k podání dovolání zúčastněná osoba není oprávněna (viz k tomu výše v bodě IV. tohoto usnesení), v úvahu přichází jedině podání stížnosti pro porušení zákona ministrem spravedlnosti, na jejíž podání však zúčastněná osoba nemá právní nárok, neboť závisí výlučně na uvážení ministra spravedlnosti.

91. Takový postup odvolacího soudu byl ve zjevném rozporu s principy demokratického právního státu založeného na úctě k právům a svobodám fyzických i právnických osob. I právnická osoba je nositelem ústavně zaručených základních práv a svobod, je-li možné jí je s ohledem na jejich povahu přiznat, jak dovodil Ústavní soud již ve svém nálezu ze dne 19. 1. 1994, sp. zn. Pl. ÚS 15/93, publikovaném ve svazku 1 pod č. 3/1994 na str. 23 Sbírky nálezů a usnesení Ústavního soudu. Především i právnickým osobám náleží práva procesní, jako je zejména právo na spravedlivý proces spolu s právem na obhajobu ve smyslu čl. 36 a násl. Listiny základních práv a svobod (vyhlášené pod č. [2/1993](#) Sb.) a čl. 6 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod (vyhlášené pod č. [209/1992](#) Sb., dále jen „Úmluva“), a to se všemi jejich atributy (např. právem na spravedlivý, veřejný proces v přiměřené lhůtě, na nestranného zákonného soudce, presumpcí nevinu, na obhajobu materiální i formální etc.). Taková práva jí přiznává jak náš Ústavní soud, tak i Evropský soud pro lidská práva (srov. k tomu např. Kmec, J., Kosař, D., Kratochvíl, J., Bobek, M. Evropská úmluva o lidských právech. Komentář. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2012, s. 607; z rozhodnutí Evropského soudu pro lidská práva např. rozhodnutí ve věci Fortum Oil And Gas Oy proti Finsku z 12. 11. 2002, č. 32559/96). Z Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod se i na právnické osoby uplatní pochopitelně vedle práva na spravedlivý proces též celá řada dalších ustanovení. Ve spojitosti se zajišťovacími opatřeními, zejména pak zajištěním majetku, jde především o čl. 1 (prvního) Dodatkového protokolu k Úmluvě (každá fyzická nebo právnická osoba má právo pokojně užívat svůj majetek, přičemž nikdo nemůže být zbaven svého majetku s výjimkou veřejného zájmu a za podmínek, které stanoví zákon a obecné zásady mezinárodního práva, což ovšem nebrání právu států přijímat zákony, které považují za nezbytné, aby upravily užívání majetku v souladu s obecným zájmem a zajistily placení daní a jiných poplatků nebo pokut). Zajištění majetku právnické osoby, popř. omezení v nakládání s ním v průběhu trestního řízení proti ní (či proti jiné osobě) je tedy v souladu s tímto ustanovením, je ovšem třeba přitom dbát zásad proporcionality, zdrženlivosti a rychlosti, jakož i dalších základních zásad trestního procesu, jak mimo jiné zdůrazňuje Evropský soud pro lidská práva ve své judikatuře. Z jeho judikatury lze dovodit, že každý zásah do práva na pokojné užívání majetku musí zachovávat spravedlivou rovnováhu mezi potřebami obecného zájmu společnosti a požadavky ochrany základních práv jednotlivce, přitom především musí existovat vztah rozumné přiměřenosti mezi použitými prostředky a cílem, kterého má být opatřením zasahujícím do majetkových práv dosaženo (viz např. rozsudek Evropského soudu pro lidská práva ze dne 20. 11. 1995 ve věci Pressos Compania Naviera s. A. a ostatní proti Belgii, Série A č. 332, popř. rozsudek velkého senátu ze dne 23. 11. 2000 ve věci Bývalý řecký král a další proti Řecku, č. 25701/94, popř. rozsudek ze dne 9. 10. 2008 ve věci Forminster Enterprises Limited proti České republice, č. 38238/04). Rozhodující pro takové posouzení je přitom, zda zajišťovacím opatřením není na postiženou osobu kladeno nepřiměřené břemeno, jaký je charakter zásahu, sledovaný cíl, povaha dotčených majetkových práv a chování zasahujících orgánů, jakož i samotné postižené osoby, významnou roli bude hrát též doba, po kterou bude zajišťovací opatření uplatněno. V každém případě je třeba trvat na umožnění uplatnění procesních práv právnické osobě, jejíž vlastnické právo bylo zajištěním dotčeno, pochopitelně tím spíše též tehdy, má-li být vlastnického práva zbavena.

92. Obchodní společnosti Č. jako zúčastněné osobě tak byla odpírána práva zúčastněné osoby po celou dobu dosavadního průběhu trestního řízení, nebyla vyrozumívána o úkonech trestního řízení, nebyla poučena o svých právech, výkon jejích práv jí byl zcela znemožněn, dokonce jí ani nebyla doručována rozhodnutí jí se bezprostředně týkající. Těchto pochybení se dopouštěly jak oba soudy nižších stupňů, tak i orgány činné v přípravném řízení. Odvolací soud se také náležitě nezabýval podmínkami pro uložení ochranného opatření v podobě zabránění věci, nedbal vůbec procesních podmínek pro takové rozhodnutí, nezabýval se náležitě ovšem ani hmotněprávními předpoklady vyplývajícími z jím užitého ustanovení § 101 odst. 1 písm. c) tr. zákoníku, natožpak obecnými podmínkami pro ukládání trestních sankcí, které vyplývají především z § 38 a § 96 tr. zákoníku. Odvolací soud své rozhodnutí o uložení trestní sankce ani náležitě nezdůvodnil (věnoval mu ve své podstatě jediný odstavec 24. odůvodnění svého rozsudku o dvou větvích, přitom v první větě řešil jen vlastnické právo k uvedeným věcem, teprve ve druhé větě zmínil uložení ochranného opatření).

93. Lze tak shrnout, že rozsudek odvolacího soudu s výrokem o majetkové sankci v podobě zabránění věcí uložené subjektu, kterému bylo znemožněno účastnit se trestního procesu, v němž byla tato sankce uložena, je zatížen podstatnou procesní vadou, pro kterou by neměl v demokratickém právním státě obstát. Přestože tedy Nejvyšší soud nemohl vyhovět „dovolání“ zúčastněné osoby, která k podání dovolání není oprávněna (viz bod IV. tohoto usnesení), mohl napravit nezákonnost postupu odvolacího soudu při uplatnění principu tzv. beneficia cohaesionis, jak bylo rozvedeno shora. Zároveň je ale třeba konstatovat, že nezákonným postupem bylo též neumožnění uplatnění práv zúčastněné osoby v předcházejícím trestním řízení, během něhož byly zajištěny věci této zúčastněné osoby.

VI. Závěrečné shrnutí

94. Vzhledem ke všem shora zmíněným skutečnostem Nejvyšší soud vyhověl dovolání obviněného a podle § 265k odst. 1 tr. řádu ohledně obviněného D. H., a podle § 265k odst. 1 tr. řádu za užití § 261 tr. řádu též ohledně zúčastněné osoby, obchodní společnosti Č., v celém rozsahu zrušil rozsudek Vrchního soudu v Praze ze dne 26. 5. 2020, sp. zn. 12 To 6/2020, a rozsudek Krajského soudu v Hradci Králové – pobočky v Pardubicích ze dne 4. 11. 2019, sp. zn. 62 T 2/2019. Zároveň zrušil i všechna další rozhodnutí obsahově navazující na zrušená rozhodnutí, pokud vzhledem ke změně, k níž došlo zrušením, pozbyla podkladu. Podle § 265l odst. 1 tr. řádu současně Krajskému soudu v Hradci Králové – pobočce v Pardubicích uložil, aby věc v potřebném rozsahu znovu projednal a rozhodl.

95. Bude na Krajském soudu v Hradci Králové – pobočce v Pardubicích, aby se znovu důsledně zabýval danou věcí, a to v intencích naznačených shora. Zejména bude muset přihlídnout ke všem důkazům vyplývajícím z důkazních prostředků, které dosud byly provedeny, případně které ještě v dalším řízení podle potřeby provede. Tyto důkazy bude muset náležitě vyhodnotit tak, aby na jejich základě mohl učinit náležitá skutková zjištění, která posléze subsumuje pod příslušná ustanovení právních předpisů. Potvrdí-li se verze obviněného, že do zahraničí prodával výlučně delaborované části raket či raketových kompletů, popř. jejich maket, které nemohly sloužit již své původní funkci a pro vojenské účely byly veskrze nepoužitelné, bude namíste obviněného obžaloby zprostit (původní postup soudu prvního stupně, který v rámci předběžného projednání obžaloby trestní stíhání zastavil, se tak ukazuje jako v zásadě správný, nicméně s ohledem na stadium trestního řízení nyní nepoužitelný). Jedině snad za situace, že by státní zástupce skutečně prokázal, že zajištěné věci jsou způsobilé sloužit ke specifickým vojenským účelům, čemuž nyní nic nenásvědčuje, jak bylo rozvedeno shora, bylo by možno uvažovat o trestní odpovědnosti obviněného, pokud by však bylo shledáno též jeho zavinění ve formě nepřímého úmyslu, čemuž také dosud opatřené důkazy nenásvědčují (např. by se prokázalo, že obviněný pod zástěrkou prodeje delaborovaných raket ve skutečnosti chtěl prodat jejich funkční součásti neoprávněně označené delaborační značkou apod.).

V rámci dalšího postupu bude též třeba napravit nesprávný a nezákonný dosavadní procesní postup spočívající v pomíjení práv zúčastněné osoby (bude též třeba vypořádat se s tím, kdo je vlastníkem zajištěných věcí, které odvolací soud nezákonně zabral).

96. Při novém projednání a rozhodnutí věci je soud prvního stupně a následně i odvolací soud vázán právním názorem Nejvyššího soudu vysloveným v tomto usnesení (§ 265s odst. 1 tr. řádu). Dovolací soud zároveň upozorňuje na zákaz změny k horšímu ve vztahu k předchozímu rozhodnutí učiněnému soudem prvního stupně, jak je vyjádřen v § 265s odst. 2 tr. řádu (tzv. zákaz reformationis in peius).

© EPRAVO.CZ - Sběrka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Trestní odpovědnost \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Oběť trestného činu](#)
- [Dohoda o vině a trestu](#)
- [Zajištění nároku poškozeného](#)
- [Práva obviněného \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Vydání příkazu k dodání do výkonu trestu](#)
- [Neoprávněná činnost pro cizí moc](#)
- [Kvalifikace skutku](#)
- [Odnětí věci rozhodujícímu soudci \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Náhradní trest](#)
- [Výkon trestu](#)